

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 16

Vydána dne 30. března 1962

Cena Kčs 1,80

O B S A H :

32. Zákon o sociálním zabezpečení družstevních rolníků
33. Vyhláška Státního úřadu sociálního zabezpečení, kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení družstevních rolníků
34. Vyhláška Státního úřadu sociálního zabezpečení o zásadách pro posuzování invalidity a částečné invalidity pro účely důchodového zabezpečení (pojištění)

32

Z Á K O N

ze dne 29. března 1962

o sociálním zabezpečení družstevních rolníků

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

§ 1

Účel zákona

Vybudování socialismu a úspěšný rozvoj naší socialistické společnosti opírající se o trvalý a rychlý růst jednotné socialistické ekonomiky vyžaduje, aby byly postupně odstraňovány rozdíly v pracovních a ostatních podmínkách, které jsou mezi odvětvími a zvláště mezi prací v průmyslu a zemědělstvím.

Současná úroveň celého národního hospodářství a ekonomická úroveň hospodaření jednotlivých zemědělských družstev a jejich nejbližší perspektivní rozvoj umožňuje a současně i vyžaduje, aby byly provedeny změny v sociálním zabezpečení družstevních rolníků a aby na tomto úseku došlo ke sblížení podmínek mezi družstevními rolníky, dělníky a ostatními pracovníky v pracovním poměru a tím k dalšímu upevnění svazku dělníků a rolníků. Sblížení sociálního zabezpečení družstevních rolníků

a pracovníků v pracovním poměru bude zajištěno tím, že dávky a služby sociálního zabezpečení družstevních rolníků bude poskytovat stát za podmínek a v rozsahu obsažených v následujících ustanoveních tohoto zákona. Podle předpisů o jednotné preventivní a léčebné péči bude stát poskytovat družstevním rolníkům a jejich rodinným příslušníkům preventivní a léčebnou péči bezplatně a ve stejném rozsahu jako u pracovníků v pracovním poměru. Družstva a družstevní rolníci budou přispívat na částečnou úhradu nákladů sociálního zabezpečení.

ČÁST PRVÁ

HLAVA PRVNÍ

Úvodní ustanovení

§ 2

Věcný obsah sociálního zabezpečení

Sociální zabezpečení družstevních rolníků zahrnuje:

1. zabezpečení v nemoci,

2. zabezpečení matky a dítěte,
3. důchodové zabezpečení,
4. zabezpečení důchodců v nemoci,
5. sociální péči.

§ 3

Osobní rozsah

Podle tohoto zákona jsou zabezpečeni členové jednotlivých zemědělských družstev (družstevníci) a učňové, kteří jsou v učebním poměru k jednotlivému zemědělskému družstvu.

§ 4

Rozsah nároků

Rozsah nároků ze sociálního zabezpečení se řídí podle toho, zda jde o družstva s vyšší úrovní hospodaření nebo o ostatní družstva. Za družstvo s vyšší úrovní hospodaření se považuje pro účely tohoto zákona družstvo, které dosáhlo vysoké úrovně výroby a hospodaření, trvale plní povinnosti vůči státu, zavedlo soustavu peněžního odměňování a hospodaří bez záhumerků. Zda družstvo dosáhlo vyšší úrovně hospodaření, stanoví krajský národní výbor podle směrnic ministerstva zemědělství, lesního a vodního hospodářství a Státního úřadu sociálního zabezpečení.

§ 5

Vznik a zánik sociálního zabezpečení

(1) Sociální zabezpečení vzniká členstvím v družstvu.

(2) Sociální zabezpečení zaniká dnem, jímž zaniklo členství v družstvu.

(3) Družstevník, jehož pracovní činnost v družstvu je tak malého rozsahu, že zpravidla nedosahuje na pracovních odměnách ani částky 120 Kčs měsíčně nebo zpravidla neodpracuje měsíčně ani 8 pracovních dnů nebo 8 výkonových norem stanovených členskou schůzí družstva, je ze sociálního zabezpečení vyňat; dávky a služby sociální péče (§ 73) se mu však poskytují.

HLAVA DRUHÁ

§ 6

Preventivní a léčebná péče

(1) Družstevníkům a jejich rodinným příslušníkům se poskytuje stejně jako pracovníkům v pracovním poměru bezplatně preventivní a léčebná péče podle předpisů o jednotné preventivní a léčebné péči. Tato péče zahrnuje zejména preventivní

péči, ošetřování v nemoci a při úrazu, pomoc v mateřství, péči o chrup, pomoc při zmrazení, zohřívání a tělesných vadách, pomoc při neplodnosti a rehabilitaci. Součástí této péče je i poskytování léků a léčebných a ortopedických pomůcek a úhrada nutných cestovních a jiných výdajů vzniklých při poskytování této péče.

(2) Preventivní a léčebná péče musí být hodnotná a musí odpovídat současnému stavu a úrovni lékařské vědy.

ČÁST DRUHÁ

HLAVA PRVNÍ

Dávky (služby) sociálního zabezpečení

§ 7

Výčet návek (služeb) sociálního zabezpečení

Dávky (služby) sociálního zabezpečení jsou:

A. ze zabezpečení v nemoci:

1. peněžité dávky:

- a) nemocenské,
- b) podpora při ošetřování člena rodiny,
- c) pohřebné;

2. věcné dávky:

lázeňská péče;

B. ze zabezpečení matky a dítěte:

- a) peněžité pomoc v mateřství,
- b) podpora při narození dítěte,
- c) příspěvky na děti;

C. v důchodovém zabezpečení:

1. důchody:

- a) starobní,
- b) invalidní a částečný invalidní,
- c) vdovský,
- d) vdovecký,
- e) sirotčí,
- f) osobní,
- g) sociální;

2. zvýšení invalidního a částečného invalidního důchodu při pracovním úrazu;

3. výchovné;

4. zvýšení důchodů pro bezmocnost;

D. sociální zabezpečení učňů;

E. dávky rodinných příslušníků a důchodců při pracovním úrazu;

F. zabezpečení důchodců v nemoci;

G. dávky a služby sociální péče.

Díl první

Zabezpečení v nemoci

§ 8

Nemocenské a podpora při ošetřování člena rodiny se poskytují jen členům družstev s vyšší úrovní hospodaření; ostatní dávky zabezpečení v nemoci se poskytují členům všech družstev.

Nemocenské

§ 9

(1) Nemocenské náleží místo pracovní odměny členu družstva s vyšší úrovní hospodaření, který je pro nemoc nebo úraz uznan dočasně neschopným k výkonu své dosavadní činnosti v družstvu; za neschopného k výkonu činnosti v družstvu se považuje vždy člen družstva s vyšší úrovní hospodaření přijatý do ústavní péče v zařízení preventivní a léčebné péče (dále jen „ústavní ošetřování“).

(2) Při lázeňské péči náleží nemocenské, pokud se tato péče poskytuje v době pracovní neschopnosti.

(3) Nemocenské se poskytuje od prvního dne dočasné neschopnosti k výkonu činnosti v družstvu pro nemoc nebo úraz (dále jen „pracovní neschopnost“) do skončení pracovní neschopnosti nebo do uznání invalidity nebo částečné invalidity. Nemocenské se však poskytuje nejdéle po dobu jednoho roku od počátku pracovní neschopnosti (dále jen „podpůrčí doba“).

(4) Při nové pracovní neschopnosti se započítávají do podpůrčí doby také předchozí období pracovní neschopnosti, pokud spadají do doby jednoho roku před vznikem nové pracovní neschopnosti. Tato období se však nezapočítou.

- a) jestliže výkon práce v družstvu nebo v předchozím pracovním poměru trval aspoň 6 měsíců od skončení pracovní neschopnosti pro nemoc, nebo
- b) jestliže nová pracovní neschopnost byla způsobena pracovním úrazem (nemocí z povolání).

Do podpůrčí doby se rovněž nezapočítává předchozí období pracovní neschopnosti způsobené pracovním úrazem (nemocí z povolání).

(5) Nemocenské může být poskytováno i po uplynutí podpůrčí doby, jestliže je možno na základě vyjádření posudkové komise sociálního zabezpečení očekávat, že člen družstva s vyšší úrovní hospodaření nabude v krátké době pracovní schopnosti; takto je však možno poskytovat nemocenské

nejdéle po dobu jednoho roku od uplynutí podpůrčí doby.

(6) Nemocenské náleží členu družstva s vyšší úrovní hospodaření místo pracovní odměny po dobu karantény nařízené podle předpisů o boji proti přenosným nemocem.

(7) Dokud vláda nestanoví jinak, hradí se nemocenské náležející za pracovní dny v prvních sedmi kalendářních dnech dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény z prostředků sociálního fondu družstva, od osmého dne ze státních prostředků.

§ 10

(1) Nemocenské se stanoví z průměrné denní pracovní odměny člena družstva s vyšší úrovní hospodaření, nejvýše však z částky 100 Kčs (dále jen „průměrná denní pracovní odměna“). Základem pro výpočet průměrné denní pracovní odměny je příjem z pracovní činnosti, jehož člen družstva s vyšší úrovní hospodaření dosáhl v posledních 12 kalendářních měsících před vznikem pracovní neschopnosti nebo před nařízením karantény.

(2) Nemocenské náleží za pracovní dny.

(3) Pracovním dnům se kladou na roveň dny pracovního klidu, za něž se poskytuje pracovníkům v pracovním poměru náhrada mzdy.

§ 11

(1) Výše nemocenského činí:

při nepřerušené činnosti v témže družstvu	z průměrné denní pracovní odměny
do 1 roku	60 %
nad 1 rok do 5 let	70 %
nad 5 let	80 %

(2) Za první tři pracovní dny pracovní neschopnosti činí však výše nemocenského:

při nepřerušené činnosti v témže družstvu	z průměrné denní pracovní odměny
do 1 roku	50 %
nad 1 rok do 5 let	60 %
nad 5 let	65 %

Při pracovní neschopnosti, která vznikla pracovním úrazem (nemocí z povolání) nebo při karanténě, náleží za první tři pracovní dny nemocenské ve výši stanovené v odstavci 1. Vláda může nařízením stanovit, že nemocenské v této výši náleží za první tři pracovní dny i v ostatních případech pracovní neschopnosti.

(3) Jestliže by nemocenské stanovené podle odstavce 1 nebo 2 činilo méně než 16 Kčs denně, poskytuje se v této částce. Přesahuje-li však tato

částka 80 % průměrné denní pracovní odměny člena družstva s vyšší úrovní hospodaření, poskytuje se nemocenské ve výši 80 % této odměny.

§ 12

Svobodnému, ovdovělému nebo rozvedenému členu družstva s vyšší úrovní hospodaření, který neplní vůči nikomu výživovací povinnost, náleží za pracovní dny, v nichž je v ústavním ošetrování nebo v nichž je mu poskytována lázeňská péče, při níž má nárok na nemocenské, jen polovina nemocenského stanoveného podle předchozích ustanovení.

§ 13

(1) Členu družstva s vyšší úrovní hospodaření, jemuž se vyplácí z důchodového zabezpečení družstevníků starobní důchod v plné výši, invalidní důchod nebo osobní důchod, náleží nemocenské při pracovní neschopnosti jen tehdy, jestliže byl v družstvu činný způsobem zakládajícím sociální zabezpečení (§ 5) aspoň po dobu 3 měsíců bezprostředně před vznikem pracovní neschopnosti. Nemocenské se poskytuje při těžce pracovní neschopnosti nejdéle po dobu 60 pracovních dnů, při více pracovních neschopnostech nejdéle po dobu 60 pracovních dnů v jednom kalendářním roce. Tato omezení neplatí, jestliže pracovní neschopnost vznikla pracovním úrazem (nemocí z povolání).

(2) Ustanovení odstavce 1 platí také pro poživatele obdobných důchodů podle jiných předpisů o důchodovém zabezpečení (pojištění, zaopatření).

§ 14

Nemocenské nemůže být přiznáno za dobu přede dnem, kdy byla předepsaným způsobem zjištěna pracovní neschopnost, jestliže však pracovní neschopnost nastala dříve, než byla takto zjištěna, přizná se nemocenské nejdéle za 3 pracovní dny nazpět; podmínkou je, že včasné zjištění pracovní neschopnosti bylo znemožněno z vážných důvodů.

§ 15

(1) Nemocenské může být při pracovní neschopnosti pro aktivní tuberkulózu zvýšeno až do výše průměrné denní pracovní odměny, jestliže pracovní neschopnost z tohoto důvodu trvá déle než měsíc; při rozhodování o zvýšení nemocenského se hledí k celkovým zdravotním a sociálním poměrům nemocného člena družstva a jeho rodiny.

(2) Po dobu ústavního ošetrování může však být vypláceno zvýšené nemocenské, jen má-li člen družstva alespoň jedno nezaopatřené dítě.

(3) O zvýšení se rozhoduje na návrh odborného oddělení zdravotnického zařízení. Zvýšení nemocen-

ského se přiznává zpravidla nejdéle na dobu tří měsíců.

§ 16

(1) Nárok na nemocenské nemá, kdo si přivodil pracovní neschopnost:

- a) v úmyslu vylákat nemocenské nebo
- b) zaviněnou účastí ve rvačce nebo
- c) jako bezprostřední následek své opilosti nebo
- d) při spáchání úmyslného trestného činu, za nějž zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice přesahuje jeden rok.

(2) Má-li člen družstva s vyšší úrovní hospodaření rodinné příslušníky, může jim být v těchto případech vypláceno nemocenské až do výše tří čtvrtin; členu družstva s vyšší úrovní hospodaření bez rodinných příslušníků může být v případech uvedených v odstavci 1 pod písm. b) až d) vypláceno nemocenské až do výše poloviny.

(3) Poruší-li člen družstva předpisy o hlášení pracovní neschopnosti a o chování a životosprávě nemocných vydané orgány státní zdravotní správy, může být nemocenské dočasně sníženo nebo odňato; má-li však člen družstva rodinné příslušníky, může být nemocenské jen sníženo, a to nejvíce o čtvrtinu.

§ 17

Podpora při ošetrování člena rodiny

(1) Členu družstva s vyšší úrovní hospodaření, který nemůže pracovat, protože musí ošetrovat nemocného člena rodiny, který s ním žije ve společné domácnosti, náleží místo pracovní odměny podpora ve výši nemocenského; podmínkou je, že nemocného není možno umístit v nemocnici a že v rodině není osoby, která by mohla nemocného ošetrovat. Podpora při ošetrování člena rodiny nenáleží, pokud ošetrování člena rodiny spadá do doby, za kterou člen družstva nemá nárok na pracovní odměnu z jiné příčiny.

(2) Podpora při ošetrování člena rodiny náleží členu družstva s vyšší úrovní hospodaření, který nemůže pracovat, protože musí pečovat o dítě z toho důvodu, že jestli, mateřská škola nebo dětský, popřípadě zemědělský útulek, v jejichž péči dítě jinak je, byly uzavřeny z nařízení příslušných orgánů, nebo z toho důvodu, že takovému dítěti byla nařízena karanténa podle předpisů o boji proti přenosným nemocem; podmínkou je, že v rodině není osoby, která by mohla o dítě pečovat.

(3) Podpora náleží nejvýše po dobu tří pracovních dnů; výplatu je možno prodloužit o další tři pracovní dny, nebylo-li možno během prvních tří pracovních dnů opatřit potřebnou péči. Člence družstva s vyšší úrovní hospodaření, která má v trvalé péči aspoň jedno nezaopatřené dítě a je jinak osamělá, může být výplata podpory prodloužena ještě o dalších šest pracovních dnů, je-li pro

to u dítěte některý z důvodů uvedených v odstavci 1 nebo 2.

(4) Činí-li si v téže rodině nárok na podporu více osob v témže případě, náleží podpora jen jedné z nich, a to především pracující matce.

(5) Výše podpory se stanoví obdobně jako výše nemocenského.

(6) Dokud vláda nestanoví jinak, hradí se podpora náležející za pracovní dny v prvních sedmi kalendářních dnech ošetřování člena rodiny z prostředků sociálního fondu družstva, od osmého dne ošetřování (odstavec 3) ze státních prostředků.

§ 18

Pohřebné

(1) Zemřel-li družstevník, náleží jeho pozůstalým, kteří vypravili pohřeb, pohřebné v částce 1000 Kčs. Pozůstalými jsou manžel (manželka), druh (družka), děti, rodiče, děd a bába, sourozenci, tchán a tchýně, zeť a snacha.

(2) Jestliže vypravil pohřeb někdo jiný než pozůstalý, náleží mu pohřebné až do výše prokázaných výloh, nejvýše však v částce 1000 Kčs. Pohřebné však nenáleží, byl-li pohřeb vypraven na základě závazku vyplývajícího ze smlouvy nebo na základě úřední povinnosti.

(3) Jestliže družstevník vypravil pohřeb svému rodinnému příslušníku, náleží mu při úmrtí rodinného příslušníka ve věku do dvou let pohřebné ve výši 200 Kčs, při úmrtí rodinného příslušníka ve věku do deseti let pohřebné ve výši 500 Kčs a při úmrtí rodinného příslušníka ve věku nad deset let pohřebné ve výši 800 Kčs.

§ 19

Lázeňská péče

(1) Družstevníkům a jejich rodinným příslušníkům může být poskytnuta bezplatná lázeňská péče včetně úhrady jízdného.

(2) Lázeňská péče se poskytuje družstevníkům a jejich rodinným příslušníkům na účet sociálního zabezpečení v zařízeních lázeňské péče státní zdravotní správy.

Díl druhý

Zabezpečení matky a dítěte

§ 20

Peněžitá pomoc v mateřství

(1) Družstevnici, která byla v posledních dvou letech před porodem zabezpečena v nemoci podle tohoto zákona, podle zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců nebo podle zákona o nemo-

censké péči v ozbrojených silách aspoň 270 dnů, náleží v těhotenství nebo mateřství místo pracovní odměny, popřípadě místo nemocenského, peněžitá pomoc v mateřství.

(2) Peněžitá pomoc v mateřství se poskytuje po dobu 18 týdnů, z toho 4 týdny před porodem a 14 týdnů po porodu (dále jen „mateřská dovolená“). Vyčerpá-li družstevnice z mateřské dovolené před porodem více než 4 týdny, poskytuje se jí peněžitá pomoc v mateřství bez přerušení až do uplynutí 18 týdnů od počátku mateřské dovolené. Vyčerpá-li družstevnice z mateřské dovolené před porodem méně než 4 týdny proto, že porod nastal dříve, než lékař určil, poskytuje se jí peněžitá pomoc v mateřství rovněž bez přerušení až do uplynutí 18 týdnů od počátku mateřské dovolené. Vyčerpá-li však družstevnice z mateřské dovolené před porodem méně než 4 týdny z jiného důvodu, poskytuje se jí peněžitá pomoc v mateřství ode dne porodu jen po dobu 14 týdnů.

(3) Těhotným a kojícím matkám přiděluje družstvo lehčí práce přiměřené jejich stavu podle doporučení lékaře.

§ 21

Výše peněžité pomoci v mateřství

(1) Peněžitá pomoc v mateřství se stanoví z průměrné denní pracovní odměny družstevnice zjištěné způsobem uvedeným u nemocenského (§ 10) za posledních 12 kalendářních měsíců před dnem, kdy přestala pracovat pro těhotenství nebo mateřství, nejvýše však z částky 100 Kčs, čítající v to i hodnotu naturálních požitků.

(2) Peněžitá pomoc v mateřství náleží za pracovní dny. Pracovním dnům se kladou na rovné dny pracovního klidu, za něž se poskytuje pracovníkům v pracovním poměru náhrada mzdy.

(3) Výše peněžité pomoci v mateřství činí:

při nepřerušené činnosti v témže družstvu	z průměrné denní pracovní odměny
do 2 let	75 %
nad 2 roky do 5 let	80 %
nad 5 let	90 %

(4) Jestliže by peněžitá pomoc v mateřství stanovena podle odstavce 3 činila méně než 16 Kčs denně, poskytuje se v této výši. Přesahuje-li však tato částka 90 % průměrné denní pracovní odměny družstevnice, poskytuje se peněžitá pomoc v mateřství ve výši 90 % této odměny.

§ 22

Podpora při narození dítěte

Porodí-li družstevnice nebo družstevníková rodinná příslušnice, náleží na každé narozené dítě podpora ve výši 650 Kčs. Podpora náleží manželce

nebo družce družstevníkově také tehdy, jestliže porod nastal v době 300 dnů od úmrtí družstevníka.

Přídavky na děti

§ 23

Podmínky nároku

(1) Přídavky na děti náleží za kalendářní měsíc družstevníku, jestliže

- a) má nezaopatřené děti (§ 24),
- b) odpracoval v tomto kalendářním měsíci alespoň 20 pracovních dnů v rozsahu odpovídajícím pracovnímu úvazku stanovenému ve stanovách nebo v pracovním řádu; nemohl-li družstevník tuto pracovní podmínku splnit z příčin, které nezávinně, považuje se za splněnou, jestliže odpracoval v posledních 12 kalendářních měsících alespoň 240 pracovních dnů, a jde-li o družstevníka, který se stal členem družstva během roku, alespoň poměrný díl tohoto počtu pracovních dnů připadající na dobu členství v družstvu, a
- c) není uživatelem zemědělské půdy ve výměře větší než připouštějí Vzorové stanovy jednotlivých zemědělských družstev pro výměru záhumenku, ani nežije ve společné domácnosti s uživatelem zemědělské půdy o takové výměře.

(2) Přídavky na děti náleží, jsou-li splněny ostatní podmínky, též družstevník, který je osobou se změněnou pracovní schopností, nebo družstevníci, která pečují alespoň o jedno nezaopatřené dítě a je jinak osamělá, jestliže odpracovali alespoň 10 pracovních dnů v rozsahu odpovídajícím pracovnímu úvazku stanovenému ve stanovách nebo v pracovním řádu; jestliže nemohli tuto podmínku splnit z příčin, které nezávinně, považuje se za splněnou, jestliže odpracovali v posledních 12 kalendářních měsících alespoň 120 pracovních dnů, a jde-li o družstevníka (družstevnici), který se stal členem družstva během roku, alespoň poměrný díl tohoto počtu pracovních dnů připadající na dobu členství v družstvu.

(3) Odpracovaným dnům se kladou na roveň:

- a) dny, za které náleží podle platných předpisů pracovníkům v pracovním poměru náhrada mzdy,
- b) dny, za které náleží nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny nebo peněžitá pomoc v mateřství; u družstevníků činných v ostatních družstvech též dny uznané pracovní neschopností pro nemoc nebo úraz, pokud si ji družstevník nepřivodil způsobem uvedeným v § 18 odst. 1,
- c) dny, zameškané pro výkon veřejné funkce nebo povinnosti.

(4) Družstevníkovi povolánému ke službě v ozbrojených silách náleží na nezaopatřené dítě, jsou-li

splněny ostatní podmínky, přídavky, jestliže v posledních 6 měsících před nástupem služby v ozbrojených silách byl v družstvu činný způsobem zakládajícím sociální zabezpečení alespoň po dobu 80 dnů.

§ 24

Nezaopatřené děti

(1) Za nezaopatřené děti se považují vlastní i osvojené děti družstevníka nebo jeho manžela, pokud se zdržují na území Československé socialistické republiky, a to do skončení povinné školní docházky; za stejných podmínek se považují za nezaopatřené děti oboustranně osiřelí vnuci nebo oboustranně osiřelí sourozenci družstevníka nebo jeho manžela, jestliže jsou v jejich přímém zaopatření; v prováděcích předpisech bude stanoveno, za jakých podmínek se poskytují přídavky na děti i na vnuky, sourozence nebo schovance.

(2) Po skončení povinné školní docházky, nejdéle však do 25. roku věku, se děti uvedené v předchozím odstavci považují za nezaopatřené tehdy, jestliže nemají vlastní příjem vyšší než 200 Kčs měsíčně a jestliže

- a) se soustavně připravují předepsaným výcvikem nebo studiem na budoucí povolání anebo
- b) jsou pro nemoc nebo tělesnou či duševní vadu trvale neschopny k práci.

§ 25

Vyloučení nároku

Přídavky se neposkytují na děti,

- a) na které náleží sirotčí důchod nebo výchovné podle tohoto zákona nebo podle jiných předpisů o důchodovém zabezpečení (pojištění, zaopatření) nebo podle předpisů o materiálním zabezpečení příslušníků ozbrojených sil;
- b) které mají bezplatné plné internátní zaopatření z prostředků rozpočtových, hospodářských nebo jiných organizací;
- c) které jsou již déle než 6 měsíců v bezplatném plném zaopatření léčebného nebo podobného ústavu.

Výše přídavků na děti

§ 26

(1) Přídavky na děti členů družstev s vyšší úrovní hospodaření a družstevníků činných v ostatních družstvech, která plní státní plán nákupu zemědělských výrobků, se poskytují v plném rozsahu ze státních prostředků a činí měsíčně:

při měsíční pracovní
odměně družstevníka,
z jehož zabezpečení
se přídavky na děti

poskytují	na 1 dítě	na 2 děti	na 3 děti	na 4 děti	na 5 dětí
Kčs	Kčs	Kčs	Kčs	Kčs	Kčs
do 1400	70	170	430	690	950
nad 1400 do 2200	70	170	400	640	880
nad 2200 do 3000	70	170	370	590	830
nad 3000 do 3800	neposky- tují se	100	330	530	750
nad 3800	neposkytují se		310	490	710

Při více dětech se zvyšuje částka přídavků na
dětí, která náleží družstevníkovi na 5 dětí, na každé
další dítě:

o 260 Kčs měsíčně při měsíční pracovní odměně
družstevníka do 1400 Kčs.

o 240 Kčs měsíčně při měsíční pracovní odměně
družstevníka nad 1400 Kčs do 3000 Kčs,

o 220 Kčs měsíčně při měsíční pracovní odměně
družstevníka nad 3000 Kčs.

[2] Splní-li se během kalendářního měsíce pod-
mínky pro změnu výše přídavků na děti, náleží
za celý měsíc vyšší přídavky na děti.

§ 27

[1] Přídavky na děti družstevníků činných
v ostatních družstvech, která vlastním zaviněním
neplní státní plán nákupu, poskytují se ze státních
prostředků měsíčně v těchto částkách:

při měsíční pracovní
odměně družstevníka,
z jehož zabezpečení
se přídavky na děti

poskytují	na 1 dítě	na 2 děti	na 3 děti	na 4 děti	na 5 dětí
Kčs	Kčs	Kčs	Kčs	Kčs	Kčs
do 3000	38	86	144	212	290
nad 3000 do 3800	neposky- tují se	48	144	212	290
nad 3800	neposkytují se		144	212	290

Přídavky na 6 dětí činí 378 Kčs měsíčně, na 7 dětí
476 Kčs měsíčně a zvyšují se na každé další dítě
o 108 Kčs měsíčně.

[2] Okresní národní výbor stanoví, zda družstvo
plní státní plán nákupu, a nebyl-li plán splněn, zda
se tak stalo vlastním zaviněním družstva.

[3] Družstvo donáčí ze sociálního fondu podle
svých ekonomických možností přídavky uvedené
v odstavci 1 na výměru stanovenou v § 26.

§ 28

Výplata přídavků na děti

[1] Přídavky na děti se vyplácejí vždy za celý
měsíc, a to měsíčně pozadu.

[2] Přídavky na děti družstevníků činných
v družstvu s vyšší úrovní hospodaření se vyplácejí
v plné výměře stanovené v § 26. Přídavky na děti
družstevníků činných v ostatních družstvech se vy-
plácejí ze státních prostředků ve výměře stanovené
v § 27, splní-li však tato družstva státní plán ná-
kupu zemědělských výrobků, uhradí se dodatečně
ze státních prostředků též rozdíl mezi těmito vý-
měrami.

[3] Přídavky na děti se vyplácejí tomu, z jehož
zabezpečení byly přiznány. Má-li však dítě v pří-
měni zaopatření někdo jiný, vyplácejí se jemu.

§ 29

Poměr k výživnému

Určuje-li soud výživné na děti, přihlíží i k tomu,
do jaké míry jsou potřeby dítěte uhražovány pří-
davky na děti, které se na ně poskytují. Do urče-
ného výživného se přídavky na děti nezapočítávají.

Díl třetí

Společná ustanovení pro dávky zabez- pečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte

§ 30

Rodinní příslušníci

[1] Za rodinné příslušníky družstevníka se pro-
nárok na peněžité a věcné dávky zabezpečení
v nemoci a na dávky zabezpečení matky a dítěte
považují:

a) manželka (manžel).

b) děti do skončení povinné školní docházky,

c) děti od skončení povinné školní docházky do
dosažení věku 25 let, pokud se soustavně při-
pravují předepsaným výcvikem nebo studiem
na budoucí povolání nebo jsou pro nemoc nebo
tělesnou či duševní vadu trvale neschopny
k práci,

d) družka (druh), pokud žije s družstevníkem
ve společné domácnosti aspoň tři měsíce.

[2] Za rodinné příslušníky se dále považují,
pokud jsou výživou převážně odkázáni na druž-
stevníka:

a) schovanci, vnuci a sourozenci do skončení po-
vinné školní docházky,

b) schovanci, vnuci a sourozenci od skončení po-
vinné školní docházky do dosažení věku 25 let,
pokud se soustavně připravují předepsaným
výcvikem nebo studiem na budoucí povolání

nebo jsou pro nemoc nebo tělesnou či duševní vadu trvale neschopni k práci,

- c) rodiče, prarodiče, tchán a tchýně,
- d) sestra nebo dcera, která vede ovdovělému nebo rozvedenému družstevníkovi jeho domácnost, pokud v ní pečuje o jeho dítě ve věku do skončení povinné školní docházky.

(3) Za rodinného příslušníka se považuje také bývalá manželka (manžel) družstevníka, pokud družstevník má vůči ní vyživovací povinnost.

(4) Pokud osoby uvedené v odstavcích 1 až 3 jsou samy zabezpečeny v nemoci nebo v mateřství podle tohoto zákona nebo jsou pojištěny či zabezpečeny (zaopatřeny) podle jiných předpisů, nepovažují se za rodinné příslušníky družstevníka.

§ 31

Ochranná lhůta

(1) Dávky zabezpečení v nemoci a dávky zabezpečení matky a dítěte náleží též, jestliže se podmínky rozhodné pro jejich přiznání splnily v době, po kterou se poskytuje nemocenské nebo peněžitá pomoc v mateřství, anebo v ochranné lhůtě.

(2) Ochranná lhůta činí 42 dnů od zániku sociálního zabezpečení, popřípadě od vynětí z něho; jestliže však družstevník byl účasten sociálního zabezpečení po kratší dobu, činí ochranná lhůta jen tuto kratší dobu. U žen, jejichž sociální zabezpečení zaniklo v době těhotenství, činí ochranná lhůta vždy 8 měsíců.

(3) Vznikne-li v ochranné lhůtě sociální zabezpečení podle tohoto zákona znovu, připočítává se ochranná lhůta získaná novým zabezpečením k nevyčerpanému zbytku dřívější ochranné lhůty až do nejvyšší výměry 42 dnů. Vznikem nemocenského pojištění, popřípadě sociálního zabezpečení podle jiných předpisů, ochranná lhůta zaniká.

Díl čtvrtý

Důchodové zabezpečení

§ 32

Doba důchodového zabezpečení

Náhradní doby

(1) Pokud tento zákon požaduje pro vznik nebo výši nároků na dávky určitou dobu důchodového zabezpečení, rozumí se jí

1. od 1. dubna 1962 doba důchodového zabezpečení podle tohoto zákona,
2. před tímto dnem doba započítatelná podle dosavadních předpisů o důchodovém pojištění členů jednotlivých zemědělských družstev.

(2) Byli-li družstevníci důchodově zabezpečeni (pojištěni) aspoň rok, započítávají se do doby důchodového zabezpečení tyto náhradní doby:

1. v období do 30. září 1948 v rozsahu stanoveném předpisy platnými pro pracovníky v pracovním poměru:

- a) doba vojenské služby,
- b) doby odbojové činnosti a věznění z politických nebo rasových důvodů v době nesvobody;

2. v období od 1. října 1948 též:

- a) doba příprav na povolání po skončení povinné školní docházky studiem na výběrových a vysokých školách, doba vědecké a umělecké aspirantury, jakož i doba odborného nebo politického školení,
- b) doba vojenské služby v československých ozbrojených silách a ve spojeneckých armádách,
- c) doba výcviku nebo školení osob se změněnou pracovní schopností pro nové povolání prováděných se souhlasem orgánů sociálního zabezpečení,
- d) pro vznik nároku též doba, po kterou žena pečovala o dítě (§ 47) mladší než 8 let nebo o nezletilce, který pro svůj trvale nepříznivý zdravotní stav potřeboval stálé péče;

3. v období od 1. dubna 1962 též doba, po kterou měl družstevník nárok na nemocenské, podporu při ošetřování člena rodiny a peněžitou pomoc v mateřství, poskytované místo pracovní odměny.

(3) Kryje-li se doba důchodového zabezpečení s náhradní dobou, započítá se jen jedna z nich, a to ta, jejíž zápočet je pro družstevníka výhodnější; to platí též, kryje-li se doba důchodového zabezpečení s dobou započítatelnou podle předpisů o důchodovém zabezpečení (pojištění) zaměstnanců nebo kryjí-li se náhradní doby navzájem.

(4) Kalendářní roky, v nichž družstevník neodpracoval bez závažného důvodu aspoň počet pracovních dnů nebo nesplnil aspoň počet výkonových norem, které je člen družstva povinen odpracovat nebo splnit podle usnesení členské schůze družstva, se nezapočítávají pro vznik nároku na dávky důchodového zabezpečení ani pro jeho výši. Za závažný důvod se považuje zejména výkon veřejné funkce, účast na odborném nebo politickém školení a uznaná neschopnost k práci pro nemoc nebo pro úraz.

§ 33

Zhodnocení různých druhů důchodového zabezpečení (pojištění, zaopatření)

(1) Doby, které družstevník získal v důchodovém zabezpečení (zaopatření) jako pracovník v pracovním poměru, člen výrobního družstva nebo jako

příslušník ozbrojených sil účastný sociálního zaopatření těchto příslušníků, se hodnotí pro důchodové zabezpečení podle tohoto zákona, jako by byly získány v tomto důchodovém zabezpečení; pokud se doby kryjí, započítávají se jen jednou, a to podle předpisů pro družstevníka výhodnějších.

(2) Prováděcí předpisy stanoví,

- a) jak se zhodnotí doba důchodového zabezpečení (pojištění, zaopatření) získaná podle jiných předpisů,
- b) kdy se budou nároky pracovníka v pracovním poměru (člena výrobního družstva, příslušníka ozbrojených sil účastného důchodového zaopatření těchto příslušníků) na důchodové dávky posuzovat podle předpisů o důchodovém zabezpečení zaměstnanců i poté, kdy se stal družstevníkem.

§ 34

Přerušení pracovní činnosti

Zachování nároků

(1) Bylo-li důchodové zabezpečení družstevníka přerušeno na dobu nepřesahující pět let, započítává se též doba před přerušением důchodového zabezpečení; trvalo-li však přerušení důchodového zabezpečení déle než pět let, započítává se doba důchodového zabezpečení před přerušением, jen jestliže družstevník byl znovu důchodově zabezpečen aspoň tři roky.

(2) Bylo-li důchodové zabezpečení družstevníka přerušeno po dobu, po kterou je mu poskytován invalidní nebo částečný invalidní důchod, posuzují se nároky z důchodového zabezpečení tak, jako kdyby družstevník nepřerušil důchodové zabezpečení, doba přerušení se však nezapočítává do doby důchodového zabezpečení. To platí též, bylo-li důchodové zabezpečení přerušeno na dobu delší než dva roky z jiných vážných důvodů. O tom, bylo-li důchodové zabezpečení přerušeno z vážných důvodů, rozhoduje na žádost družstevníka okresní národní výbor.

§ 35

Průměrná měsíční pracovní odměna

(1) Důchodové pásmo (§ 37), podle něhož se stanoví výše důchodu, je určeno výší průměrné měsíční pracovní odměny.

(2) Průměrná měsíční pracovní odměna se vypočítává z úhrnu pracovních odměn dosažených v posledních 10 kalendářních letech před vznikem nároku na důchod, popřípadě v posledních pěti kalendářních letech, jestliže je to pro družstevníka výhodnější.

(3) Průměrná měsíční pracovní odměna družstevníka (družstevnice) staršího 60 let se vypočítává za kalendářní léta před dovršením tohoto

věku, je-li tato průměrná pracovní odměna vyšší než průměrná měsíční odměna vypočtená podle odstavce 2; starobní, invalidní nebo částečný invalidní důchod osoby, která již požívá nebo požívala některý z těchto důchodů z důchodového zabezpečení (pojištění, zaopatření), nesmí být určen v nižším důchodovém pásmu, než je pásmo, v němž byl již důchod přiznán, nebo jež by odpovídalo průměrnému výděлку, z něhož byl vyměřen důchod z důchodového zabezpečení zaměstnanců (příslušníků ozbrojených sil).

(4) Naturální požitky poskytované členům ostatních družstev se oceňují pro účely stanovení dávek sociálního zabezpečení částkou, kterou stanoví prováděcí předpisy.

Dávky

Starobní důchod

§ 36

Podmínky nároku

(1) Starobní důchod náleží družstevníku (družstevnici), který byl důchodově zabezpečen nejméně 20 roků, jestliže v době trvání důchodového zabezpečení nebo nejpozději do dvou roků po jeho zániku dosáhl věku aspoň 60 let a

- a) pracuje v družstvu podle svých schopností nebo
- b) je trvale neschopen jakékoliv práce v družstvu.

Splnění podmínky uvedené pod písm. a) se nevyžaduje, nemůže-li družstevník (družstevnice) pracovat v družstvu z vážných důvodů nebo dosáhl-li věku 65 let.

(2) Starobní důchod náleží též družstevníku, který byl důchodově zabezpečen po dobu kratší než 20 let, avšak nejméně 8 let, a jde-li o družstevníka, nejméně 5 let, jestliže v době trvání důchodového zabezpečení nebo nejpozději do dvou roků po jeho zániku dosáhl věku aspoň 65 let.

§ 37

Výše starobního důchodu

(1) Základní výměra starobního důchodu činí:

při průměrné měsíční pracovní odměně, čítající v to i hodnotu naturálních požitků		důchodové pásmo měsíčně Kčs
nad Kčs	do Kčs	
—	300	230
300	450	270
450	600	310
600	750	350
750	900	390
900	—	440

(2) K základní výměře starobního důchodu se přičítá 1 % její výše za každý rok práce v družstvu, pokud se započítává do doby potřebné pro vznik nároku na důchod a jeho výši (§ 32 odst. 4).

§ 38

Nárok na starobní důchod po dobu pracovní činnosti v družstvu

Vláda stanoví,

- zda a v jaké výši náleží starobní důchod z důchodového zabezpečení zaměstnanců nebo výsluhový důchod příslušníků ozbrojených sil a v jaké výši náleží starobní důchod z důchodového zabezpečení (pojištění) družstevníků těm, kdo po splnění podmínek pro vznik nároku na důchod trvale pracují v družstvu,
- zda a v jaké výši náleží starobní důchod z důchodového zabezpečení (pojištění) družstevníků poživatelům tohoto důchodu, kteří jsou činní v pracovním poměru.

Invalidní a částečně invalidní důchod

§ 39

Podmínky nároku

(1) Invalidní nebo částečně invalidní důchod náleží družstevníkovi, který získal dobu důchodového zabezpečení potřebnou pro nárok na důchod (§ 40), jestliže se v době trvání důchodového zabezpečení nebo do dvou roků po jeho zániku stal pro trvalé zhoršení zdravotního stavu invalidním nebo částečně invalidním; částečně invalidní důchod však nenáleží, odpírá-li družstevník dále konat práce v družstvu, jichž je schopen podle rozhodnutí posudkové komise sociálního zabezpečení vydaného o částečné invaliditě družstevníka.

(2) Zásady, podle nichž se posuzuje invalidita a částečná invalidita, stanoví vláda.

§ 40

Potřebná doba důchodového zabezpečení

(1) Doba důchodového zabezpečení potřebná pro nárok na invalidní nebo částečně invalidní důchod činí u družstevníků ve věku

nad 20 let do 22 let	1 rok
nad 22 let do 24 let	2 roky
nad 24 let do 26 let	3 roky
nad 26 let do 28 let	4 roky
nad 28 let	5 roků.

U družstevníků ve věku nad 28 let se doba důchodového zabezpečení potřebná pro nárok na důchod zjišťuje z posledních 10 let počítaných zpět od vzniku invalidity (částečné invalidity). U družstevníka mladšího než 20 let stačí i doba důchodového zabezpečení kratší než rok.

(2) Získal-li družstevník potřebnou dobu důchodového zabezpečení v některém z věkových pásem (odstavec 1) a byl-li poté nepřetržitě důchodově zabezpečen, považuje se za získanou dobu důchodového zabezpečení potřebná v nejbližší vyšším věkovém pásmu.

(3) Stane-li se invalidní (částečně invalidní) vdova, jejíž nárok na vdovský důchod v době vzniku invalidity již netrvá a ani z důvodu invalidity nemůže vzniknout, považuje se doba důchodového zabezpečení potřebná pro nárok na invalidní (částečně invalidní) důchod vždy za získanou, jestliže vdova byla družstevnicí v době smrti svého manžela nebo se jí stala nejpozději do jednoho roku po zániku nároku na vdovský důchod a pokračovala v pracovní činnosti v družstvu (§ 5 odst. 3) až do dne, kdy se stane invalidní (částečně invalidní).

(4) Vznikla-li invalidita nebo částečná invalidita pracovním úrazem (nemocí z povolání), nepožaduje se, aby doba důchodového zabezpečení trvala po dobu stanovenou v předchozích odstavcích.

§ 41

Výše invalidního a částečného invalidního důchodu

(1) Invalidní důchod náleží ve výši starobního důchodu (§ 37).

(2) Částečně invalidní důchod činí 80 % invalidního důchodu.

§ 42

Zvýšení invalidního a částečného invalidního důchodu při pracovním úrazu (nemoci z povolání)

(1) Vznikla-li invalidita nebo částečná invalidita pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, zvyšuje se invalidní důchod o 50 Kčs měsíčně a částečně invalidní důchod o 30 Kčs měsíčně.

(2) Pracovním úrazem je úraz, který družstevník utrpěl

- při provozu družstevního zemědělského závodu nebo v přímé souvislosti s ním anebo při práci na záhumenku,
- při činné účasti na opatřeních proti živelním pohromám a při odstraňování následků živelních pohrom nebo při záslužné činnosti konané bez právního závazku ve prospěch celku,
- při výkonu veřejné funkce.

(3) Nemocemi z povolání se rozumějí nemoci, které jsou uvedeny v seznamu nemocí z povolání platném pro pracovníky v pracovním poměru, jestliže vznikly za podmínek stanovených v tomto seznamu.*

*) Příloha k zákonu č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění vyhlášky č. 105/1961 Sb.

Důchody pozůstalých

§ 43

Všeobecné podmínky nároku

Důchod vdovský, vdovecký a sirotčí náleží

- a) po družstevníkovi (družstevnici), který byl důchodově zabezpečen po dobu potřebnou pro nárok na invalidní důchod, jestliže neuplynuly od zániku důchodového zabezpečení do dne smrti více než dva roky, nebo po družstevníkovi (družstevnici), který zemřel následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání),
- b) po poživateli starobního, invalidního a částečného invalidního důchodu poskytovaného z důchodového zabezpečení družstevníků.

§ 44

Vdovský důchod

(1) Vdovský důchod náleží vdově po dobu jednoho roku od smrti družstevníka (důchodce).

(2) Vdovský důchod náleží nadále po uplynutí jednoho roku od smrti družstevníka (důchodce) vdově, jestliže

- a) je invalidní (§ 39 odst. 2), nebo
- b) pečuje aspoň o jedno dítě, jež má nárok na sirotčí důchod (§ 47), nebo
- c) vychovala aspoň tři děti, nebo
- d) dosáhla věku 45 let a vychovala alespoň dvě děti, nebo
- e) dosáhla věku 50 let.

(3) Nárok na vdovský důchod nezanikne, odpadne-li některá z podmínek uvedených v odstavci 2 písm. a) nebo b), jestliže vdova v době trvání nároku na důchod dosáhla věku 50 let anebo věku 45 let a vychovala alespoň dvě děti.

(4) Nárok na vdovský důchod vznikne znovu, splní-li se některá z podmínek uvedených v odstavci 2 do dvou roků po zániku dřívějšího nároku na vdovský důchod.

(5) Vdovský důchod náleží za podmínek uvedených v předchozích odstavcích též ženě, jejíž manželství s družstevníkem (důchodcem) bylo rozvedeno, jestliže byla v době jeho smrti odkázána na výživné, které jí byl povinen poskytovat.

(6) Vdovský důchod může být přiznán, jsou-li pro to okolnosti hodné zvláštního zřetele, také družce, která žila s družstevníkem (důchodcem) až do jeho smrti ve společné domácnosti a byla na něj odkázána výživou.

(7) Nárok na vdovský důchod zaniká prováděním; je-li však splněna některá z podmínek uvedených v odstavci 2, vznikne při opětovném ovdovění původní nárok znovu, jestliže by po posledním manželstvu nárok nenáležel nebo by náležel v nižší výměře.

§ 45

Výše vdovského důchodu

(1) Vdovský důchod činí

- a) jde-li o vdovu po družstevníkovi nebo po poživateli částečného invalidního důchodu, 70 % invalidního důchodu, na který by měl družstevník nebo pracující poživatel částečného invalidního důchodu nárok v době smrti, čítajíc v to i zvýšení důchodu při pracovním úrazu;
- b) jde-li o vdovu po poživateli starobního nebo invalidního důchodu, 70 % důchodu, který důchodce požíval v době smrti;
- c) jde-li o vdovu po pracujícím poživateli starobního nebo invalidního důchodu, 70 % toho důchodu, který důchodce požíval v době smrti, čítajíc v to i zvýšení důchodu při pracovním úrazu.

(2) Ženě, jejíž manželství bylo rozvedeno, náleží vdovský důchod jen do výše výživného (§ 44 odst. 5).

§ 46

Vdovecký důchod

(1) Důchod vdovecký náleží vdovci po družstevnici (důchodkyni), je-li invalidní (§ 39 odst. 2) a byl-li poslední rok před smrtí družstevnice (důchodkyně) odkázán výživou na její pracovní příjem (důchod).

(2) Vdovecký důchod náleží ve výši vdovského důchodu.

§ 47

Sirotčí důchod

(1) Sirotčí důchod náleží vlastnímu i osvojenému dítěti zemřelého družstevníka (důchodce).

(2) Sirotčí důchod náleží také dítěti, jestliže zemřel jeho děd (bába) nebo pěstoun, který byl družstevníkem (důchodcem), a jestliže dítě bylo v době jeho smrti na něj převážně odkázáno výživou.

(3) Sirotčí důchod náleží až do skončení povinné školní docházky dítěte. Poté náleží sirotčí důchod nejdéle do 25. roku věku, jestliže dítě

- a) se soustavně připravuje předepsaným výcvikem nebo studiem na budoucí povolání nebo
- b) je pro nemoc nebo pro tělesnou či duševní vadu trvale neschopno k práci.

(4) Po několika družstevnících (důchodcích) náleží dítěti jen jeden sirotčí důchod, a to nejvyšší.

§ 48

Výše sirotčího důchodu

Sirotčí důchod jednostranně osiřelého dítěte činí čtvrtinu, oboustranně osiřelého dítěte polovinu důchodu, z něhož se vyměřuje vdovský (vdovecký) důchod. Sirotčí důchod jednostranně osiřelého dítěte činí nejméně 120 Kčs měsíčně, oboustranně osiřelého dítěte nejméně 200 Kčs měsíčně.

§ 49

Osobní důchod

Pro poskytování osobního důchodu družstevníkům zvláště zasloužilým v oboru hospodářství, vědy, kultury, správy a v jiných úsecích veřejné činnosti a pozůstalým po nich platí všeobecné předpisy o osobním důchodu.*)

§ 50

Sociální důchod

Pro poskytování sociálního důchodu potřebným osobám, které byly družstevníky a jsou starší 65 let nebo invalidní, platí všeobecné předpisy o sociálním důchodu.**)

§ 51

Výchovné

(1) Výchovné náleží na každé dítě (§ 47) poživatele důchodu starobního, invalidního nebo částečného invalidního, osobního a sociálního důchodu. Výchovné nenáleží, je-li poživatel důchodu uvedeno v předchozí větě uživatelem zemědělské půdy ve výměře větší, než připouští Vzorové stanovy jednotných zemědělských družstev pro výměru záhumenku, nebo žije ve společné domácnosti s uživatelem zemědělské půdy o takové výměře.

(2) Výchovné činí měsíčně na jedno dítě 70 Kčs, na dvě děti 170 Kčs, na tři děti 430 Kčs, na čtyři děti 690 Kčs, na pět dětí 950 Kčs a zvyšuje se na každé další dítě o 260 Kčs měsíčně. Činí-li důchod spolu s pracovním příjmem důchodce více než 1400 Kčs měsíčně, stanoví se výše výchovného jako u přídavků na děti (§ 26).

(3) Mělo-li by nárok na výchovné na totéž dítě několik osob, náleží výchovné té, která má nárok na vyšší výchovné, a při stejné výši výchovného té, již bylo dříve přiznáno.

(4) Výchovné náleží až do skončení povinné školní docházky dítěte a poté za stejných podmínek jako sirotčí důchod.

(5) Je-li dítě v zaopatření jiné osoby než důchodce, vyplácí se výchovné této osobě.

(6) Určuje-li soud výživné na dítě, přihlíží i k tomu, do jaké míry jsou potřeby dítěte uhrazo-

vány výchovným, které se na ně poskytuje; do určitého výživného se výchovné nezapočítává.

§ 52

Zvýšení důchodu (výchovného) pro bezmocnost

Důchody mohou být zvýšeny až o polovinu, je-li důchodce trvale tak bezmocný, že potřebuje ošetření a obsluhy jinou osobou. Sirotčí důchod lze zvýšit pro bezmocnost až od sedmého roku věku dítěte. Také výchovné na dítě starší sedmi let může být zvýšeno až o polovinu, je-li dítě trvale bezmocné.

Díl pátý

Sociální zabezpečení učňů

§ 53

(1) Rozsah, podmínky a výše nároků ze sociálního zabezpečení učňů, kteří jsou v učebním poměru k družstvu, se řídí předpisy platnými pro ostatní učně.

(2) Základem pro výpočet průměrné denní pracovní odměny učně, podle níž se určuje výše peněžitých dávek zabezpečení v nemoci a peněžitá pomoci v mateřství, je započítatelná peněžitá odměna náležející podle předpisů o finančním a hmotném zabezpečení učňů, kteří jsou v učebním poměru k družstvu; vznikla-li pracovní neschopnost v době, kdy skončilo přípravné období učně, je základem započítatelný výdělek dosažený v období odborného rozvoje.

(3) Nemocenské a podpora při ošetřování člena rodiny se poskytuje učňům od prvního dne pracovní neschopnosti ze státních prostředků.

(4) Základem pro výpočet průměrné měsíční pracovní odměny, podle níž se určuje výše důchodu učně, je částka 800 Kčs měsíčně, pokud peněžitá odměna nebo výdělek není vyšší.

(5) Při rozvrhu příspěvku na částečnou úhradu nákladů sociálního zabezpečení (§ 74) na družstevníky nebere družstvo v počet učně.

Díl šestý

Dávky rodinných příslušníků družstevníků a důchodců při pracovním úrazu

§ 54

Invalidní (částečný invalidní) důchod

(1) Rodinným příslušníkem družstevníka, kteří se stali invalidními nebo částečně invalidními následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání) při provozu družstevního zemědělského závodu nebo v souvislosti s ním anebo při práci na záhumenku a nejsou sami družstevníky, může být poskytnut invalidní nebo částečný invalidní důchod.

*) § 28 zákona č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení.

**) § 29 zákona č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení.

(2) Výchovné k invalidnímu nebo částečnému invalidnímu důchodu rodinného příslušníka družstevníka ani důchody pozůstalých po rodinných příslušnících družstevníka se neposkytují.

(3) Za rodinné příslušníky se považují osoby uvedené v § 30 za podmínek v něm stanovených.

(4) Vláda stanoví, kdy se považuje rodinný příslušník družstevníka za invalidního nebo částečně invalidního.

§ 53

Výše invalidního a částečného invalidního důchodu

(1) Invalidní důchod rodinného příslušníka družstevníka při pracovním úrazu činí 230 Kčs měsíčně a může být zvýšen v případech hodných zřetele o 50 Kčs měsíčně.

(2) Částečný invalidní důchod rodinného příslušníka družstevníka při pracovním úrazu činí 138 Kčs měsíčně a může být zvýšen v případech hodných zřetele o 30 Kčs měsíčně.

§ 58

Dávky důchodců při pracovním úrazu v družstvu

Utrpí-li poživatel starobního, invalidního nebo částečného invalidního důchodu pracovní úraz (nemoc z povolání), může být jeho důchod zvýšen o částky uvedené v § 42.

HLAVA DRUHÁ

Důchodové zabezpečení družstevníků, kteří se stanou příslušníky ozbrojených sil a nebudou účastní jejich důchodového zaopatření

§ 57

Pro důchodové zabezpečení družstevníků, kteří se stali invalidními nebo částečně invalidními následkem úrazu nebo onemocnění vzniklých za služby v ozbrojených silách, a pro důchodové zabezpečení pozůstalých po družstevnících, kteří zemřeli následkem poškození zdraví utrpěného za služby v ozbrojených silách, platí všeobecné předpisy.*)

HLAVA TŘETÍ

Společná ustanovení o dávkách

§ 58

Vznik a zánik nároku na dávku

(1) Nárok na dávku vzniká splněním časově poslední podmínky nároku. Nelze-li zjistit, kdy byla poslední podmínka nároku splněna, pokládá se za den splnění poslední podmínky den, kdy byl nárok uplatněn.

(2) Nárok na dávku zaniká, jestliže odpadla některá z jeho podmínek, pokud tento zákon nebo předpisy vydané podle něho nestanoví jinak.

§ 59

Povinnosti družstevníků a příjemců dávek

(1) Družstevník nebo jiný oprávněný podle tohoto zákona je povinen osvědčit stanoveným způsobem skutečnosti, na kterých závisí rozhodnutí o dávce.

(2) Družstevník, příjemce dávky nebo jiný oprávněný je povinen ohlásit do 15 dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu.

(3) Příjemce dávky je povinen osvědčit v dané lhůtě, že trvají skutečnosti rozhodné pro další poskytování dávky nebo pro její výši; neučiní-li tak, může být výplata dávky zastavena.

(4) Výplata dávky podmíněné nepříznivým zdravotním stavem může být zastavena, zdráhá-li se osoba, jejíž zdravotní stav je třeba zjišťit, podrobit se lékařskému vyšetření přes to, že byla upozorněna na možné zastavení výplaty dávky.

§ 60

Změna dávky a její vrácení

(1) Zanikne-li nárok na dávku nebo zjistí-li se dodatečně, že dávka byla přiznána na podkladě omylu ve skutkových okolnostech, nebo změnila se skutečnosti rozhodné pro výši dávky nebo její výplatu, dávka se odejme, zvýší, sníží nebo se její výplata zastaví. Odnětí, snížení a zastavení výplaty dávky se provede ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které byla již vyplacena. Zvýšení dávky omylem nesprávně vyměřené se provede ode dne, od něhož náleží.

(2) Družstevník nebo příjemce dávky, který zavini, že dávka byla vyplacena neprávem, je povinen přeplatek vrátit; to platí zejména, jestliže dávku vylákal, zamlél některou rozhodnou skutečnost nebo nespínil jinou závažnou povinnost uloženou mu tímto zákonem nebo prováděcími předpisy. O povinnosti vrátit tyto částky rozhoduje orgán, který je příslušný rozhodnout o změně nebo o odnětí dávky nebo její části. Rozhodnutí o přeplatku na dávce zabezpečení v nemoci nebo zabezpečení matky a dítěte schvaluje okresní národní výbor. Částky neprávem přitahé mohou být sráženy též z běžně vyplácené nebo později přiznané dávky nebo z pracovní odměny téhož oprávněného; přitom platí obdobné předpisy o částkách, které nelze zabavit při exekuci na plat.

*) § 54 a další zákona č. 55 1955 Sb., o sociálním zabezpečení.

§ 61

Omezení výplaty důchodu

(1) Invalidní a částečný invalidní důchod se nevypíácí po dobu výplaty nemocenského přízná-
ného na podkladě zabezpečení v nemoci z doby
před vznikem nároku na důchod.

(2) Je-li důchodce umístěn v psychiatrické lé-
čebně po dobu delší šesti měsíců, důchod se počí-
nající sedmým měsícem nevypíácí, pokud důchodce
nemá vyživovací povinnost. Důchodci nebo jeho
opatrovníku může však být vyplacena část důchodu
na úhradu osobních potřeb a závazků důchodco-
vých. Po návratu z léčebny vyplácí se důchodci dů-
chod zpětně za poslední tři měsíce.

(3) Pro výplatu dávek do ciziny platí předpisy
mezistátních úmluv. Výplata dávek do cizích států,
s nimiž není úmluva uzavřena, řídí se směrnicemi,
které vydá Státní úřad sociálního zabezpečení v do-
hodě se zúčastněnými ministerstvy.

§ 62

Výplata dávek jiné osobě

(1) Kdyby se výplatou dávky oprávněnému zřej-
mě nedosáhlo účelu, kterému dávka má sloužit,
nebo kdyby tím byly poškozovány zájmy osob, které
je povinen vyživovat, určí místní národní výbor
jeho bydliště na návrh manžela, opatrovníka dětí
nebo z vlastního podnětu osobu, které má být dávka
vyplácena místo oprávněnému. Vyhoví-li se návrhu,
je příjemce dávky povinen použít jí toliko ve pro-
spěch oprávněného a osob, které je povinen vyži-
vovat.

(2) Za dobu, po kterou důchodce odpykává
trest odnětí svobody delší tří měsíců, důchod ne-
náleží; manželce nebo dětem (§ 47) důchodce se
vypíácí 70 % důchodu a výchovné.

Souběh nároků na dávku

§ 63

**Souběh dávek zabezpečení v nemoci a peněžité
pomoci v mateřství**

Jsou-li u družstevníka (jeho rodinných přísluš-
níků) splněny podmínky jednak pro nárok na dávku
ze zabezpečení v nemoci nebo na peněžitou pomoc
v mateřství podle tohoto zákona, jednak pro nárok
na obdobnou dávku z nemocenského pojištění za-
městnanců, náleží nemocenské, podpora při ošetřo-
vání člena rodiny a peněžité pomoci v mateřství
samostatně jak ze zabezpečení v nemoci podle to-
hoto zákona, tak i z nemocenského pojištění za-
městnanců; úhrn peněžitých dávek za pracovní den
nesmí být přitom vyšší, než kdyby byly vyměřeny
z částky 100 Kčs denně. Přesahuje-li úhrn průměrné
denní pracovní odměny a čisté denní mzdy

částku 100 Kčs denně, odečítá se částka přesahující
100 Kčs od průměrné denní pracovní odměny při
výpočtu dávek v zabezpečení v nemoci podle tohoto
zákona. Pohřebné a podpora při narození dítěte ná-
leží jen jednou, a to podle předpisů platných pro
pracovníky v pracovním poměru.

§ 64

Souběh přídavků na děti

(1) Jsou-li splněny podmínky pro nárok na pří-
dávky na totéž dítě u několika osob, náleží jen
jedné z nich. Jsou-li splněny podmínky pro nárok
na přídávky na totéž dítě jednak podle tohoto zá-
kona, jednak podle předpisů o nemocenském pojiš-
tění zaměstnanců, náleží přídávky jen podle před-
pisů o nemocenském pojištění zaměstnanců, pokud
prováděcí předpisy nestanoví jinak. Jsou-li splněny
u téhož dítěte podmínky pro nárok na přídávky na
dětí podle tohoto zákona a pro nárok na výchovné
podle předpisů o materiálním zabezpečení přísluš-
níků ozbrojených sil, náleží jen toto výchovné.

(2) Jsou-li splněny podmínky pro nárok na pří-
dávky na děti u obou rodičů, kteří jsou družstevní-
ky, náleží přídávky na děti ze zabezpečení otce.
Jsou-li však rodiče rozvedeni nebo nežijí-li spolu,
náleží přídávky na děti ze zabezpečení toho z nich,
který má dítě v přímém zaopatření. To platí ob-
dobně, jsou-li splněny podmínky pro nárok na pří-
dávky na děti u dvou nebo více jiných osob než
u rodičů.

§ 65

Souběh důchodů

(1) Jsou-li splněny podmínky pro nárok na dů-
chod starobní a invalidní (částečný invalidní) nebo
podmínky pro nárok na dva důchody téhož druhu,
náleží jen jeden, a to vyšší.

(2) Jsou-li splněny podmínky pro nárok na ně-
který z důchodů uvedených v odstavci 1 a pro ná-
rok na důchod vdovský nebo sirotčí, náleží důchod
vyšší (nejvyšší) a z ostatních důchodů po jedné
solvinně: k výchovnému a ke zvýšení důchodu pro
bezmocnost se nehledí.

(3) Jsou-li splněny podmínky pro nárok na dů-
chod podle tohoto zákona a na důchod téhož druhu
podle jiných předpisů, náleží důchod jen jeden, a
to vyšší; přitom se důchod starobní (výsluhový dů-
chod příslušníků ozbrojených sil), invalidní (čas-
tečný invalidní) a důchod za výsluhu let považují
za důchody téhož druhu.

§ 66

Souběh výchovného

(1) Jsou-li splněny podmínky pro nárok na vý-
chovné na totéž dítě podle různých předpisů o dů-
chodovém zabezpečení (pojištění, zaopatření), ná-
leží jen vyšší výchovné; je-li stejné, poskytuje se
podle předpisů, podle nichž bylo přiznáno dříve.

(2) Výchovné nerodí se na dítě, jež má nárok na sirotčí důchod nebo na dítě náleží ořídavky na děti podle předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců nebo výchovné podle předpisů o materiálním zabezpečení příslušníků ozbrojených sil.

§ 57

Výplata dávek důchodového zabezpečení

Důchody se vyplácí dopředu v měsíčních splátkách zaokrouhlených na celé koruny nahoru.

§ 58

Neplatná právní jednání

(1) Ujednání v neprospěch družstevníků a jejich rodinných příslušníků nebo pozůstalých, která jsou v rozporu s tímto zákonem, jsou neplatná.

(2) Nároky na dávky nemohou být dány v zástavu; postoupeny mohou být jen pro pohledávky na úhradu osobních potřeb (výživné), a to až do poloviny dávek. Zahájení nároku na dávky se řídí předpisy o exekuci na plat.

§ 59

Promlčení

(1) Nárok na nemocenské, na podporu při ošetřování člena rodiny nebo na peněžitou pomoc v mateřství za jednotlivé dny se promlčuje, nebyl-li uplatněn do jednoho roku ode dne, za který náleží.

(2) Nárok na podporu při narození dítěte nebo na pohřebné se promlčuje, nebyl-li uplatněn do jednoho roku ode dne porodu nebo úmrtí.

(3) Nárok na přídatky na děti za jednotlivý kalendářní měsíc se promlčuje, nebyl-li uplatněn do jednoho roku od posledního dne měsíce, za který náleží.

(4) Nárok na důchod se nepromlčuje. Nárok na jednotlivou splátku dávky důchodového zabezpečení se promlčuje v jednom roce ode dne její splatnosti.

(5) Právo požadovat vrácení jednotlivých splátek dávek poskytnutých neprávem se promlčuje v deseti letech od jejich výplaty.

§ 70

Vynětí z daňové povinnosti

Dávky podle tohoto zákona se nezdaňují.

HLAVA ČTVRTÁ

Zabezpečení důchodců v nemoci

§ 71

(1) Důchodci podle tohoto zákona a jejich rodinní příslušníci mají nárok na preventivní a léčebnou péči. Náleží jim lázeňská péče, podpora při narození dítěte a pohřebné.

(2) Preventivní a léčebnou péči poskytují orgány státní zdravotní správy. Lázeňskou péči poskytují na údat sociálního zabezpečení lázeňská zařízení státní zdravotní správy. Ostatní dávky poskytují orgány sociálního zabezpečení.

(3) Zabezpečení se poskytuje důchodcům a jejich rodinným příslušníkům, jestliže se podmínky rozhodnou pro jeho přiznání spolehlivě.

a) v době, kdy důchodce pobírá důchod (dávku) nebo v době, kdy se důchod (dávka) sice nevyplácí, ale o odnětí důchodu (dávky) nebylo ještě pravomocně rozhodnuto,

b) v ochranné lhůtě 42 dnů, jež počíná dnem následujícím po dni, kdy rozhodnutí o odnětí důchodu (dávky) nabylo právní moci. Vznikne-li však před uplynutím této lhůty nemocenská pojistění (zabezpečení v nemoci, nemocenská péče) podle jiných předpisů, končí ochranná lhůta dnem vzniku tohoto pojištění (zabezpečení v nemoci, nemocenské péče).

(4) Zabezpečení se neposkytuje osobám, které se trvale zdržují mimo území Československé socialistické republiky.

(5) Ustanovení odstavců 1 až 3 se nevztahují na důchodce, kteří jsou pro svou pracovní činnost pojištěni nebo účastní zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte podle tohoto zákona nebo podle jiných předpisů, ani na jejich rodinné příslušníky.

HLAVA PÁTÁ

Sociální fond družstva

§ 72

(1) Družstva používají v souladu s ustanovením svých stanov a pracovních řádů prostředků sociálních fondů též na doplnění sociálního zabezpečení družstevníků. Poskytují-li se ze sociálního fondu podpory obdobné peněžitým dávkám zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte, poskytovaným podle tohoto zákona, snižují se zákonné dávky o tyto podpory, pokud by zákonné dávky spolu s těmito podporami byly vyšší, než činí výměra zákonných dávek téhož druhu podle předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců.

(2) Orgány sociálního zabezpečení jsou nápomocny družstvům při plnění úkolů souvisejících s hospodařením s prostředky sociálního fondu.

HLAVA ŠESTÁ

Sociální péče

§ 73

(1) Sociální péče se poskytuje družstevníkům, jejich rodinným příslušníkům a poživatelům důchodů ze sociálního zabezpečení družstevníků, jestliže tyto osoby této péči potřebují proto, že jejich

osobní potřeby nemohou být uspokojeny z výsledků pracovní činnosti ani z prostředků sociálního fondu družstva. Sociální péče zahrnuje zejména péči o osoby se změněnou pracovní schopností, doplňkovou péči, ústavní zaopatření a zaopatřovací příspěvky rodinných příslušníků osob povolaných ke službě v ozbrojených silách.*)

(2) Družstva jsou povinna vytvářet předpoklady, aby úkoly sociální péče mohly být plněny, a úzce spolupracovat s orgány sociálního zabezpečení.

(3) O poskytování dávek a služeb sociální péče a o povinnostech družstev vůči družstevníkům platí jinak všeobecné předpisy o sociální péči.**)

HLAVA SEDMÁ

Příspěvek na úhradu nákladů

§ 74

(1) Dávky sociálního zabezpečení poskytuje stát. Na částečnou úhradu nákladů sociálního zabezpečení přispívají družstva a družstevníci.

(2) Příspěvek činí 4 % skutečných celkových peněžních výnosů družstva; odvádí jej družstvo. Příspěvek je splatný čtvrtletně pozadu vždy do 25. dne měsíce následujícího po uplynutí kalendářního čtvrtletí; družstvo platí na příspěvek měsíčně pozadu do 25. dne následujícího měsíce zálohy ze skutečných celkových peněžních výnosů připadajících na příslušný kalendářní měsíc. Státní úřad sociálního zabezpečení stanoví v dohodě s ministerstvem zemědělství, lesního a vodního hospodářství, jak se budou družstevníci podílet na úhradě příspěvku oproti družstvu, a doporučí rozvrh tohoto podílu na jednotlivé družstevníky, zejména vzhledem k jejich sociálním poměrům.

(3) Okresní národní výbor může dlužný příspěvek vybrat z běžného účtu družstva příkazem k vybraní.***)

HLAVA OSMÁ

Organizace sociálního zabezpečení

§ 75

(1) Okresní národní výbory řídí, organizují a provádějí v okresech sociální zabezpečení družstevníků, pokud dále není stanoveno jinak.

(2) Okresní národní výbory přenesou rozhodování o peněžitých dávkách zabezpečení v nemoci a o dávkách zabezpečení matky a dítěte na sociální

komise družstev, jsou-li pro to vytvořeny potřebné předpoklady. Okresní národní výbory ve spolupráci s místními národními výbory dbají o to, aby předpoklady pro přenesení rozhodování na sociální komise družstev byly co nejdříve vytvořeny u všech družstev.

(3) Pokud nejsou vytvořeny předpoklady k postupu podle odstavce 2, mohou okresní národní výbory přenést rozhodování o peněžitých dávkách zabezpečení v nemoci a o dávkách zabezpečení matky a dítěte na místní národní výbory.

(4) O dávkách důchodového zabezpečení rozhoduje Státní úřad sociálního zabezpečení, pokud předseda tohoto úřadu v dohodě se zúčastněnými členy vlády nepřenesl rozhodování o těchto dávkách na okresní národní výbory. Okresní národní výbory rozhodují o sociálních důchodech.

(5) O dávkách a službách sociální péče rozhodují okresní národní výbory, pokud rozhodování o těchto dávkách nebylo přeneseno na místní národní výbory.†)

(6) Družstva obstarávají v rozsahu stanoveném prováděcími předpisy administrativní úkoly potřebné pro provádění sociálního zabezpečení družstevníků.

(7) Státní úřad sociálního zabezpečení v úzké součinnosti s ministerstvem zemědělství, lesního a vodního hospodářství a národními výbory sleduje, kontroluje a napomáhá plnění hlavních úkolů sociálního zabezpečení.

§ 76

(1) Okresní národní výbory poskytují spolu s místními národními výbory družstvům všestrannou pomoc při plnění úkolů sociálního zabezpečení družstevníků. Sledují a kontrolují správnost poskytování peněžitých dávek zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte, vedení evidenčních podkladů pro účely sociálního zabezpečení a výpočet a odvádění příspěvků na úhradu jeho nákladů.

(2) Místní, popřípadě okresní národní výbory mají právo pozastavit nezákonná rozhodnutí sociálních komisí družstev, nejedná-li družstvo samo nápravu.

(3) Okresní národní výbory rozhodují o odvoláních proti rozhodnutím sociálních komisí družstev o peněžitých dávkách zabezpečení v nemoci a o dávkách zabezpečení matky a dítěte.

*) Zaopatřovací příspěvek při vojenském cvičení — vládní nařízení č. 148. 1961 Sb.

**) Část čtvrtá zákona č. 55. 1958 Sb., o sociálním zabezpečení.

***) Vyhláška č. 372/1953 Ú. I.

†) § 10 vládního nařízení č. 71/1960 Sb., o rozšíření pravomocí a odpovědnosti národních výborů a o uspořádání a činnosti jejich orgánů.

HLAVA DEVÁTÁ

Řízení

§ 77

Žádost o dávku

(1) Nárok na dávku zabezpečení v nemoci nebo zabezpečení matky a dítěte se uplatňuje u družstva.

(2) Žádost o dávku důchodového zabezpečení se podává u družstva, které jí sepíše a předloží okresnímu národnímu výboru příslušnému podle bydliště žadatele.

(3) Žádost o dávku nebo službu sociální péče se podává u místního národního výboru příslušného podle bydliště žadatele.

§ 78

Součinnost žadatele

(1) Žadatel o dávku (službu) je povinen na vyzvání prokázat skutečnosti rozhodné pro poskytnutí dávky (služby), pro její výši nebo výplatu. Nelze-li tyto skutečnosti prokázat, lze výjimečně připustit o nich čestné prohlášení.

(2) Je-li přiznání dávky podmíněno nepříznivým zdravotním stavem, je osoba, jejíž zdravotní stav má být zjištěn, povinna podrobit se lékařskému vyšetření.

(3) Osobám, jež se na vyzvání podrobily vyšetření zdravotního stavu nebo se dostaví k jednání posudkové komise sociálního zabezpečení, uhrazuje stát cestovné, stravné a nocležné, popřípadě i jiné nutné výlohy. Prováděcí předpisy stanoví, za jakých podmínek se nahrazuje ušlá pracovní odměna.

§ 79

Přechod nároků při úmrtí oprávněného

(1) Zemřel-li družstevník nebo jiný oprávněný po uplatnění nároku na dávku, vstupují do dalšího řízení a nabývají nároku na částky splatné do dne smrti oprávněného postupně manžel (manželka), děti, otec, matka, druh (družka) nebo sourozenci, jestliže žili s oprávněným v době jeho smrti ve společné domácnosti. Podmínka společné domácnosti nemusí být splněna u dětí, které mají nárok na sirotčí důchod.

(2) Jde-li o dávky přiznané před smrtí oprávněného, lze splatné částky, které nebyly vyplaceny do dne smrti, vyplatit členům jeho rodiny podle pořadí a za podmínky odstavce 1.

(3) Nároky přecházející na pozůstalé podle odstavců 1 a 2 nejsou předmětem řízení o projednání dědictví.

§ 80

Povinnosti družstva

Družstva jsou povinna vést záznamy o okolnostech rozhodných pro nárok na dávku, zejména o délce doby pracovní činnosti družstevníka, o výši pracovních odměn dosažených družstevníkem a o pracovní neschopnosti pro nemoc nebo úraz a hlásit tyto okolnosti orgánům sociálního zabezpečení. Družstva jsou povinna podat hlášení o okolnostech rozhodných pro přiznání dávky, trvání nároku na dávku nebo její výši. Orgány sociálního zabezpečení jsou oprávněny správnost a úplnost hlášení přezkoumat.

§ 81

Odpovědnost družstva

(1) Zavini-li družstvo nesprávným hlášením, že dávka (služba) byla poskytnuta neprávem nebo ve vyšší výměře, než náležela, je povinno nahradit neprávem vyplacené dávky.

(2) Jestliže sociální komise družstva, na niž bylo přeneseno rozhodování o dávkách zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte, porušila nebo zanedbala povinnosti plynoucí z této působnosti a tím došlo k poskytnutí dávky neprávem nebo ve vyšší výměře, než v jaké náležela, je povinno družstvo nahradit škodu způsobenou nesprávnou výplatou dávky.

(3) O povinnosti nahradit neprávem vyplacené dávky nebo nahradit škodu způsobenou poskytováním služby neprávem nebo ve vyšší výměře rozhoduje okresní národní výbor; rozhodl-li však o dávce Státní úřad sociálního zabezpečení, rozhoduje o náhradě tento úřad. Od požadování náhrady může být zcela nebo zčásti upuštěno.

(4) Nárok na náhradu se promlčuje uplynutím jednoho roku ode dne, kdy bylo zjištěno, že dávka (služba) byla poskytnuta neprávem, nejpozději však uplynutím 10 let ode dne rozhodnutí o dávce (službě).

§ 82

Vyloučení odkladného účinku odvolání

Odvolání proti rozhodnutí, kterým se dávka odnímá nebo snižuje anebo zastavuje výplata dávky (poskytování služby), nemá odkladný účinek.

ČÁST TŘETÍ

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 83

(1) Nároky na dávky, které vznikly do 31. března 1962 podle dosavadních předpisů o nemocenském a důchodovém pojištění členů jednotlivých zemědělských družstev a o nichž nebylo pravomocně rozhodnuto do počátku účinnosti tohoto zákona, se posuzují podle dosavadních předpisů; podle nich se také provede řízení.

(¹) Nárok družstevníků na dávky, jejichž skutkové podmínky se splnily před 1. dubnem 1962, trvají ještě po 31. březnu 1962, avšak nezakládaly nárok podle dosavadních předpisů, se posuzuje s účinností od 1. dubna 1962 podle tohoto zákona. Nevznikli-li však družstevníkům nárok na dávku důchodového zabezpečení (pojištění) jen proto, že nebylo včas zapláceno dlužné pojistné, vznikne nárok podle dosavadních předpisů platných před 1. dubnem 1962 dnem doplacení dlužného pojistného za celou dobu trvání důchodového pojištění, jestliže toto pojistné bude dopláceno nejpozději do 31. prosince 1962 a ostatní podmínky nároku jsou splněny i v den doplacení pojistného.

(²) Splní-li se skutkové podmínky pro nárok na důchod po 31. březnu 1962, nevznikne nárok na důchod, není-li zapláceno dlužné pojistné z doby před 1. dubnem 1962 do dne vzniku nároku, nejpozději však do 31. prosince 1962.

(³) Státní úřad sociálního zabezpečení může v dohodě s ministerstvy zemědělství, lesního a vodního hospodářství a financí prodloužit lhůtu pro zaplacení dlužného pojistného stanovenou v odstavcích 2 a 3.

(⁴) Okresní národní výbor může stanovit na přechodnou dobu pro všechna nebo jen některá družstva v okrese, že družstevník, který dosáhl věku 65 let a splnil podmínky pro nárok na starobní důchod stanovené tímto zákonem, náleží tento důchod za další podmínky, že družstevník bude dále pracovat v družstvu podle svého zdravotního stavu a svých pracovních schopností.

§ 84

Za dobu sociálního zabezpečení podle tohoto zákona se považuje pro nárok na starobní důchod též doba, po kterou družstevník nebyl před 1. dubnem 1962 důchodově pojištěn proto, že pobíral částečný invalidní důchod z důchodového zabezpečení (pojištění, zaopatření) nebo obdobný důchod podle jiných předpisů; podmínkou je, že družstevník současně konal takovou pracovní činnost v družstvu, která by zakládala sociální zabezpečení podle tohoto zákona.

§ 85

Starobní nebo invalidní důchod družstevníka, na který vznikne nárok podle tohoto zákona do 31. prosince 1966, nesmí být nižší než důchod téhož druhu, který by odpovídal průměru jeho pojištěných důchodů vypočtenému ke dni 31. března 1962, jestliže bylo včas zapláceno pojistné; průměr pojištěných důchodů se stanoví za posledních 10 let trvání důchodového pojištění nebo za dobu kratší, netrvalo-li důchodové pojištění celých 10 let. Ustanovení předchozích vět platí obdobně o důchodech pozůstalých.

§ 86

Při výpočtu průměrné denní pracovní odměny a průměrné měsíční pracovní odměny se hledí k úhrnu pracovních odměn, popřípadě k hodnotě naturálních požitků, získaných nejen za účinnosti zákona, nýbrž i před počátkem jeho účinnosti.

§ 87

(¹) Další trvání nároků na důchody přiznané podle dosavadních předpisů se posuzuje podle tohoto zákona.

(²) Úrazové důchody, zaopatřovací požitky invalidů a přídavky za zranění poskytované podle dosavadních předpisů mohou být sníženy nebo odňaty, jen pokud by to připouštěly předpisy platné před 1. lednem 1957; bude-li však poživateli úrazového důchodu nebo zaopatřovacích požitků přiznán invalidní nebo částečný invalidní důchod pro zhoršení následků pracovního úrazu nebo poškození zdraví, zanikne nárok na úrazový důchod nebo zaopatřovací požitky. Nastane-li souběh s jiným důchodem podle tohoto zákona, platí ustanovení § 85 obdobně.

§ 88

Zvláštní úpravu nároků pracovníků v pracovním poměru, dále členů výrobních družstev a příslušníků ozbrojených sil, kteří se stali nebo stanou družstevníky, stanoví prováděcí předpisy.

§ 89

Vláda může postupně zvyšovat důchody přiznané podle předpisů o důchodovém pojištění družstevníků platných před 1. dubnem 1962 až na výši důchodů přiznávaných podle tohoto zákona.

§ 90

Způsob vypořádání přeplatků na pojistném, které vznikly přepočtem pojistného důchodového pojištění osob samostatně hospodařících na pojistné důchodového pojištění družstevníků, stanoví Státní úřad sociálního zabezpečení v dohodě s ministerstvem financí.

§ 91

(¹) Podle tohoto zákona jsou zabezpečeny také osoby trvale pracující v družstvu, které nejsou jeho členy ani nejsou v pracovním poměru k družstvu. Za osobu pracující trvale v družstvu se považuje, kdo práce v družstvu vykonává soustavně a pravidelně a podrobuje se pracovním příkazům družstva.

(²) Nároky osob trvale pracujících v družstvu se posuzují jako nároky členů toho družstva, v němž jsou trvale činny; jsou-li však trvale činny v družstvu s vyšší úrovní hospodaření, posuzují se

jejich nároky jako nároky družstevníků činných v ostatních družstvech, která plní státní plán nákupu zemědělských výrobků. Ustanovení o povinnostech družstevníků podle tohoto zákona a předpisů podle něho vydaných platí též pro osoby trvale pracující v družstvu.

[3] Sociální zabezpečení osob trvale pracujících v družstvu vzniká dnem, kterým počaly pro družstvo trvale pracovat, a zaniká dnem, kterým přestaly pro družstvo trvale pracovat.

§ 92

Ustanovení platná pro rozvedené družstevníky platí též pro družstevníky rozvedené nebo rozloučené podle dřívějších předpisů.

§ 93

[1] Tvrdosti, které by se vyskytly při provádění tohoto zákona, může odstraňovat předseda Státního úřadu sociálního zabezpečení, a jde-li o dávky zabezpečení v nemoci nebo o dávky zabezpečení matky a dítěte, též okresní národní výbor.

[2] Předseda Státního úřadu sociálního zabezpečení může přenést rozhodování o odstraňování tvrdostí ve věcech sociálního zabezpečení na národní výbory.

§ 94

Státní úřad sociálního zabezpečení vydá v dohode se zúčastněnými ústředními úřady a orgány prováděcí předpisy k tomuto zákonu.

§ 95

Zrušují se veškeré předpisy o věcech upravených tímto zákonem; zejména pozbývají platnosti

- a) ustanovení vládního nařízení č. 56/1956 Sb., o nemocenském a důchodovém pojištění členů jednotlivých zemědělských družstev a o důchodovém pojištění jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících, ve znění vládního nařízení č. 20/1959 Sb., a prováděcí předpisy k němu vydané, pokud upravují nemocenské a důchodové pojištění členů jednotlivých zemědělských družstev se společným hospodařením;
- b) ustanovení § 49 zákona č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení, pokud platí pro družstevníky, jejich rodinné příslušníky, důchodce, kteří byli před vznikem nároku na důchod družstevníky, nebo pro pozůstalé po družstevnících nebo těchto důchodcích;
- c) ustanovení § 14 až 16 vyhlášky č. 44/1959 Ú. l., o nemocenském pojištění a důchodovém zabezpečení učňů;
- d) ustanovení vyhlášky č. 122/1958 Ú. l., o náhradě cestovních a jiných výdajů a o náhradě ušlého výdělku účastníkům řízení o dávkách nebo službách podle předpisů o sociálním zabezpečení, pokud upravují nároky na tyto náhrady pro osoby, pro něž platí tento zákon.

§ 96

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1962.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

OBSAH ZÁKONA

Účel zákona § 1 ČÁST PRVÁ HLAVA PRVNÍ Úvodní ustanovení § 2—5 HLAVA DRUHÁ Preventivní a léčebná péče § 6 ČÁST DRUHÁ HLAVA PRVNÍ, Dávky (služby) sociálního zabezpečení § 7 Díl první Zabezpečení v nemoci § 8—19 Díl druhý Zabezpečení matky a dítěte § 20—29 Díl třetí Společná ustanovení pro dávky zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte § 30—31 Díl čtvrtý Důchodové zabezpečení § 32—52 Díl pátý Sociální zabezpečení učňů § 53 Díl šestý Dávky rodinných příslušníků a důchodců při pracovním úrazu § 54—56	HLAVA DRUHÁ Důchodové zabezpečení družstevníků, kteří se stanou příslušníky ozbrojených sil a nebudou účastní jejich důchodového zaopatření § 57 HLAVA TŘETÍ Společná ustanovení o dávkách § 58—70 HLAVA ČTVRTÁ Zabezpečení důchodců v nemoci § 71 HLAVA PÁTÁ Sociální fond družstva § 72 HLAVA ŠESTÁ Sociální péče § 73 HLAVA SEDMÁ Příspěvek na úhradu nákladů § 74 HLAVA OSMÁ Organizace sociálního zabezpečení § 75—76 HLAVA DEVÁTÁ Řízení § 77—82 ČÁST TŘETÍ Přechodná a závěrečná ustanovení § 83—98
---	---

33

V Y H L Á Š K A

Státního úřadu sociálního zabezpečení

ze dne 30. března 1962,

kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení družstevních rolníků

Státní úřad sociálního zabezpečení stanoví v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady a orgány podle § 88 a 94 zákona č. 32/1962 Sb., o sociálním zabezpečení družstevních rolníků (dále jen „zákon“):

Oddíl první

Společná ustanovení pro nemocenskú, podporu při ošetřování člena rodiny a peněžitou pomoc v mateřství

§ 1

Příjem z pracovní činnosti

(K § 10 zákona)

(1) Za příjem z pracovní činnosti se pro výpočet průměrné denní pracovní odměny považují:

- a) základní odměny,
- b) prémie,
- c) vyrovnávací příspěvky poskytované družstevníkům z prostředků družstva nebo ze státních prostředků,*
- d) hodnota naturálních požitků, poskytovaných družstevníkovi činnému v družstvu, které dosud nezavedlo peněžní odměňování.

(2) Základními odměnami a prémie se rozumí tyto příjmy po srážce příspěvku družstevníka na částečnou úhradu nákladů sociálního zabezpečení (§ 74 zákona).

(3) Naturální požitky se oceňují částkou 1500 Kčs za každý kalendářní rok, částkou 125 Kčs za každý kalendářní měsíc a částkou 4 Kčs za každý kalendářní den.

Průměrná denní pracovní odměna

(K § 10 zákona)

§ 2

(1) Průměrná denní pracovní odměna se vypočte z úhrnu příjmů uvedených v § 1 (dále jen „započítatelné příjmy“) zúčtovaných v družstvu za posled-

ních 12 kalendářních měsíců, které bezprostředně předcházely dni, kdy vznikla pracovní neschopnost nebo kdy družstevník přestal v družstvu pracovat z důvodu ošetřování člena rodiny anebo kdy družstevnice přestala v družstvu pracovat pro těhotenství nebo mateřství (dále jen „rozhodné období“); jestliže v rozhodném období byly zúčtovány doplatky, popřípadě prémie za poslední i za předcházející kalendářní rok, přihlíží se jen k doplatkům a prémím za poslední kalendářní rok.

(2) Při výpočtu průměrné denní pracovní odměny družstevníka, který v rozhodném období ukončil učený poměr k družstvu, se přihlíží jen k započítatelným příjmům za dobu po skončení učeného poměru, které mu byly zúčtovány jako družstevníkovi za práci vykonanou v této době.

(3) Neměl-li družstevník po část rozhodného období započítatelné příjmy, protože konal službu v ozbrojených silách nebo měl neplacenou dovolenou anebo družstevnice měla mateřskou dovolenou, určí se průměrná denní pracovní odměna jen za tu část rozhodného období, po kterou v družstvu pracovali.

(4) Jestliže družstevník přestoupil v rozhodném období z družstva do družstva nebo nově do družstva vstoupil, určí se průměrná denní pracovní odměna jen za část rozhodného období po přestupu, popřípadě po vstupu do družstva.

(5) Jestliže družstevník pracoval v družstvu po dobu kratší než po celý kalendářní měsíc z některého z důvodů uvedených v odstavcích 2 až 4 nebo jestliže nezačal dosud vůbec v družstvu pracovat, určí se průměrná denní pracovní odměna z odměn, kterých dosahovali v družstvu ostatní družstevníci v průměru za posledních 12 kalendářních měsíců za tutéž práci nebo za práci téhož druhu.

§ 3

(1) Průměrná denní pracovní odměna se stanoví tak, že se úhrn započítatelných příjmů za rozhodné období, popřípadě jeho část (§ 2), po zaokrouhlení na celé koruny nahoru dělí počtem pracovních dnů

* Usnesení vlády ze dne 14. března 1962, č. 191, o odměňování pracovníků vyslaných do vedoucích funkcí v jednotných zemědělských družstvech z prostředků družstev: obdobné vyrovnávací příspěvky se poskytovaly ze státních prostředků i v době před 1. dubnem 1962.

přinadajících na toto období; přitom se však od tohoto počtu pracovních dnů odečtou pracovní dny, za které družstevník nálezelo nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny nebo peněžitá pomoc v mateřství, jakož i pracovní dny zameškané pro omluvenou překážku v práci, a přičtou se k němu pracovní dny, které družstevník zameškal neomluveně v době mezi koncem rozhodného období a dnem vzniku nároku na dávku.

(2) Pro výpočet průměrné denní pracovní odměny se považují za pracovní dny všechny dny, které jsou pracovními dny podle obecně platných předpisů; pracovním dnům se kladou na rovněž dny pracovního klidu, za něž se poskytuje pracovníkům v pracovním poměru náhrada mzdy.

(3) Průměrná denní pracovní odměna vypočtená podle předchozích ustanovení se zaokrouhluje na celé koruny, a to při haléřové částce až do 50 haléřů směrem dolů a při haléřové částce vyšší směrem nahoru.

Doba nepřerušené činnosti v témže družstvu

(K § 11 zákona)

§ 4

(1) Do doby nepřerušené činnosti v témže družstvu se družstevník započítává

- a) doba činnosti v jakémkoliv jednotném zemědělském družstvu, byl-li družstevník z této činnosti zabezpečen (pojištěn) v nemoci,
- b) doba činnosti v pracovním poměru nebo v členském poměru k výrobnímu družstvu anebo doba služby v ozbrojených silách zakládajících sociální zaopatření příslušníků ozbrojených sil,
- c) doba základní nebo obdobné služby v ozbrojených silách a doba služby ve spojeneckých armádách,
- d) doba soustavné přípravy na budoucí povolání předepsaným výcvikem,
- e) doba studia na středních všeobecně vzdělávacích školách, na odborných nebo pedagogických školách, pokud zakládala nemocenské pojištění s nárokem na dávky nahrazující odpadlou mzdu,*)
- f) doba studia na vysokých školách,
- g) doba vědecké nebo umělecké aspirantury,
- h) doba odborného nebo politického školení,
- ch) doba činnosti, která zakládá podle zvláštních předpisů nemocenské pojištění s nárokem na dávky nahrazující odpadlou mzdu, pokud se v těchto zvláštních předpisech nestanoví jinak.**

1) doby odbojové činnosti a věznění z politických nebo rasových důvodů v době nesvobody.

(2) Doby uvedené v odstavci 1 písm. a) až ch) se započítávají do doby nepřerušené činnosti v témže družstvu, jen jestliže družstevník po jejich skončení nastoupil nejpozději do 6 týdnů k výkonu pracovní činnosti v družstvu.

(3) Družstevník, který ke dni 31. března 1962 vykonával činnost v družstvu a byl z této činnosti zabezpečen (pojištěn) v nemoci, se započtou do doby nepřerušené činnosti v témže družstvu doby uvedené v odstavci 1 písm. a) až ch) bez ohledu na lhůtu stanovenou v odstavci 2.

(4) Bylo-li družstvo uznáno za družstvo s vyšší úrovní hospodaření, započítává se družstevníkům tohoto družstva do nepřerušené činnosti v témže družstvu i doba činnosti v družstvu před tímto uznáním, pokud byli z této činnosti zabezpečeni (pojištěni) v nemoci.

§ 5

(1) Poživateli částečného invalidního důchodu nebo částečného invalidního důchodu při pracovním úrazu přiznaných podle předpisů o důchodovém zabezpečení zaměstnanců se započte do nepřerušené činnosti v témže družstvu doba poslední činnosti v pracovním poměru před přiznáním důchodu, jakož i doba, po kterou po přiznání důchodu byl přeškolen na jiné povolání nebo po kterou byla u něho prováděna rehabilitace, jestliže začal v družstvu pracovat nejpozději do 6 týdnů po přiznání důchodu, popřípadě po skončení přeškolení nebo rehabilitace.

(2) Poživateli invalidního důchodu nebo invalidního důchodu při pracovním úrazu přiznaných podle předpisů o důchodovém zabezpečení zaměstnanců, který po přiznání důchodu poprvé začal pracovat v družstvu, se započte do nepřerušené činnosti v témže družstvu doba posledního pracovního poměru před přiznáním důchodu.

(3) Poživateli invalidního důchodu přiznaného podle předpisů o důchodovém zabezpečení (pojištění) družstevníků, který po přiznání tohoto důchodu poprvé začal pracovat v družstvu, se započte do doby nepřerušené činnosti v témže družstvu doba, po kterou pracoval v družstvu a byl zabezpečen (pojištěn) v nemoci, jakož i doba posledního pracovního poměru před přiznáním důchodu.

(4) Ustanovení odstavců 2 a 3 platí obdobně pro družstevníka, jemuž byl odňat invalidní důchod, popřípadě invalidní důchod při pracovním úrazu, jestliže vstoupil do družstva nejpozději do 6 týdnů po odnětí důchodu.

(5) Jinak platí při počítání doby nepřerušené činnosti v témže družstvu u pracujících důchodců

*) Vyhláška č. 102/1957 Č. l., o nemocenském pojištění a důchodovém zabezpečení studentů a vědeckých aspirantů.

***) Např. doba výkonu funkce plně uvolněného funkcionáře národního výboru.

všeobecná ustanovení platná pro ostatní družstevníky.

[1] Doba požívání důchodu, po kterou důchodce v družstvu nepracoval, se nezapočítává do doby nepřerušené činnosti v témže družstvu.

§ 8

Družstevníci, která přestala v družstvu pracovat v době těhotenství nebo pro to, aby pečovala o své dítě, se započte doba její činnosti v družstvu do nepřerušené činnosti v témže družstvu, jestliže započne pracovat v družstvu do 6 týdnů poté, kdy odpadla potřeba péče o dítě, nejpozději však do 6 týdnů poté, kdy dítě dosáhlo 8 let; to platí obdobně též o započtení doby činnosti v pracovním poměru pro družstevníky, která z některé z uvedených příčin skončila pracovní poměr.

§ 7

Lhůta 6 týdnů stanovená v § 4 až 6 pro vstup do družstva se považuje za dodržanou, potvrdí-li okresní národní výbor, že se pracovník ucházel o vstup do družstva a nemohl do něho v této lhůtě vstoupit bez svého zavinění; to platí též, jestliže se pracovník, který se stal družstevníkem, v této lhůtě ucházel o umístění do pracovního poměru.

§ 8

[1] Byla-li družstevníku do doby nepřerušené činnosti v témže družstvu započtena doba činnosti v družstvu, v němž byl naposledy činný, nebo doba pracovního poměru, započítávají se tím i předchozí doby, které mu byly jako družstevníku nebo pracovníku v pracovním poměru započítány.

[2] Kryjí-li se započítatelné doby navzájem, započtou se jen jednou.

[3] Doba předchozí činnosti v družstvu, která nezakládala sociální zabezpečení (§ 5 odst. 3 zákona) a doba činnosti v pracovním poměru, pokud tato činnost byla příležitostná,* se nezapočítávají do doby nepřerušené činnosti v témže družstvu.

§ 9

Družstvo je povinno vydat družstevníku potvrzení o tom, jak dlouho byl v družstvu činný (pojištěn) a které doby mu zde byly započteny do doby nepřerušené činnosti v témže družstvu, a to při skončení činnosti v družstvu nebo kdykoliv na jeho žádost.

§ 10

Procentní sazba

(K § 11 zákona)

[1] Procentní sazba nemocenského, podpory při ošetřování člena rodiny a peněžité pomoci v mateř-

ství se stanoví podle délky doby nepřerušené činnosti v témže družstvu zjištěné k prvnímu dni od něhož dávka náleží.

[2] Dovrší-li družstevník během trvání pracovní neschopnosti nebo karantény dobu nepřerušené činnosti v témže družstvu, která odůvodňuje vyšší procentní sazbu nemocenského, náleží mu po dovršení této doby nemocenské ve vyšší sazbě; to platí obdobně pro podporu při ošetřování člena rodiny a pro peněžitou pomoc v mateřství.

[3] Úhrnná výsledná částka dávky za příslušný počet pracovních dnů se zaokrouhluje na celé koruny, a to při haléřové částce do 50 haléřů směrem dolů a při haléřové částce nad 50 haléřů směrem nahoru.

Oddíl druhý

Zvláštní ustanovení pro dávky zabezpečení v nemoci

Nemocenské a podpora při ošetřování člena rodiny

(K § 9 až 17 zákona)

§ 11

Nastala-li nová pracovní neschopnost dříve, než uplynul jeden kalendářní měsíc od skončení předchozí pracovní neschopnosti, stanoví se nemocenské z téže průměrné denní pracovní odměny, z jaké bylo stanoveno při předchozí pracovní neschopnosti. Jestliže však člen družstva s vyšší úrovní hospodaření před vznikem nové pracovní neschopnosti přestoupil do jiného družstva s vyšší úrovní hospodaření nebo jestliže měl v této době neomluvenou přestávku v práci, určí se průměrná denní pracovní odměna způsobem stanoveným v § 2 a 3.

§ 12

[1] Členu družstva s vyšší úrovní hospodaření, který byl propuštěn ze základní nebo obdobné služby v ozbrojených silách jako neschopný práce, se poskytuje nemocenské ode dne následujícího po dni propuštění ze služby v ozbrojených silách. Podpůrná doba se počítá od počátku pracovní neschopnosti vzniklé v době služby v ozbrojených silách.

[2] Členu družstva s vyšší úrovní hospodaření, který byl propuštěn ze základní nebo obdobné služby v ozbrojených silách a stal se práce neschopným po skončení této služby dříve, než mohl opět nastoupit práci v družstvu, se poskytuje nemocenské ode dne prokázané pracovní neschopnosti, pokud tato vznikla nejdéle do 6 týdnů po dni propuštění.

[3] Průměrná denní pracovní odměna členů družstev s vyšší úrovní hospodaření uvedených v odstavcích 1 a 2 se určí způsobem stanoveným v § 2 odst. 5.

*) § 8 zákona č. 54/1958 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců.

§ 13

Navazuje-li výplata nemocenského bez přerušení na výplatu peněžité pomoci v mateřství, stanoví se nemocenské z průměrné denní pracovní odměny, která byla základem pro stanovení peněžité pomoci v mateřství.

§ 14

Nemocenské a podpora při ošetřování člena rodiny nenáleží za pracovní dny spadající do doby, za kterou člen družstva s vyšší úrovní hospodaření nemá nárok na pracovní odměnu z jiné příčiny než pro pracovní neschopnost, nařízenou karanténu nebo pro ošetřování člena rodiny.

§ 15

Nemocenské při přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity (částečné invalidity)

(1) Okresní posudková komise sociálního zabezpečení rozhoduje o invaliditě (částečné invaliditě) člena družstva s vyšší úrovní hospodaření

- a) na podkladě žádosti člena družstva o invalidní (částečný invalidní) důchod,
- b) z podnětu lékařské poradní komise, jestliže člen družstva neschopný práce nepožádal o invalidní (částečný invalidní) důchod nebo nebylo-li vyhověno jeho takové žádosti.

(2) Byl-li člen družstva neschopnému práce, kterému náleží nemocenské, přiznán invalidní nebo částečný invalidní důchod, zanikne jeho nárok na nemocenské ode dne, k němuž byl stanoven počátek výplaty důchodu, pokud nezankl již dříve.

(3) Rozhodne-li okresní posudková komise, že člen družstva neschopný práce, jemuž se vyplácí nemocenské a jenž nepožádal o invalidní (částečný invalidní) důchod nebo jehož žádost o takový důchod nebylo vyhověno, je invalidní (částečně invalidní), zastaví se mu výplata nemocenského po uplynutí jednoho měsíce ode dne, kdy bylo rozhodnutí okresní posudkové komise doručeno družstvu. Podá-li člen družstva neschopný práce odvolání a namítá, že není invalidní (částečně invalidní), a rozhodne-li také krajská posudková komise, že člen družstva je invalidní (částečně invalidní), zastaví se mu výplata nemocenského ode dne následujícího po dni, kdy bylo doručeno toto rozhodnutí, ne však před uplynutím měsíce po doručení rozhodnutí okresní posudkové komise; podá-li práce neschopný člen družstva s vyšší úrovní hospodaření odvolání proti rozhodnutí okresní posudkové komise, kterým byl uznán částečně invalidním, a namítá, že je invalidní, zastaví se mu výplata nemocenského po uplynutí jednoho měsíce ode dne, kdy bylo orgánu vlnáčiřifmu nemocenské doručeno rozhodnutí

okresní posudkové komise. Skončila-li však zákonná podpůrčí doba dříve, zastaví se výplata nemocenského ode dne následujícího po skončení této podpůrčí doby.

(4) Rozhodnutí vydaná podle ustanovení odstavce 3 se doručují též lékařské poradní komisi, která dala podnět k rozhodnutí; pravomocná rozhodnutí posudkových komisí jsou závazná pro orgány státní zdravotní správy a orgány provádějící zabezpečení v nemoci a důchodové zabezpečení.

Oddíl třetí

**Zvláštní ustanovení pro dávky zabezpečení matky a dítěte
Peněžité pomoci v mateřství
a podpora při narození dítěte**

(K § 20 až 22 zákona)

§ 16

Předpokladem pro vznik nároku na peněžitou pomoc v mateřství a na podporu při narození dítěte je, že došlo k porodu; při potratu tyto nároky nevznikají. Pro posouzení, zda jde o porod nebo potrat, se použije obdobně předpisů vydaných o tom v oboru jednotné preventivní a léčebné péče.*)

§ 17

(1) Do doby 270 dnů, které je zapotřebí pro vznik nároku na peněžitou pomoc v mateřství, se započítávají kalendářní dny, v nichž družstevnice byla zabezpečena v nemoci:

- a) podle předpisů o sociálním zabezpečení družstevních rolníků, popřípadě o nemocenském pojištění členů jednotných zemědělských družstev,
- b) podle předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců,
- c) podle předpisů o nemocenském pojištění členů výrobních družstev.

(2) Kromě dnů uvedených v odstavci 1 se započítávají dny, po které družstevnice v posledních dvou letech před porodem:

- a) pobírala nemocenské, popřípadě peněžitou pomoc v mateřství po zániku sociálního zabezpečení družstevních rolníků nebo po skončení nemocenského pojištění zaměstnanců,
- b) byla před vstupem do družstva zabezpečena jako poživatelka důchodu podle předpisů o zabezpečení důchodců v nemoci,
- c) byla před vstupem do družstva zabezpečena jako příslušnice ozbrojených sil podle předpisů o nemocenské péči v ozbrojených silách.

*) Vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 361/1952 Ú. l. opovinném hlášení ukončení těhotenství, úmrtí dětí po porodu a úmrtí matek.

(3) Pokud se doby uvedené v odstavcích 1 a 2 navzájem kryjí, započtou se jen jednou.

§ 18

Navazuje-li výplata peněžité pomoci v mateřství bez přerušení na výplatu nemocenského, stanoví se peněžítá pomoc v mateřství z průměrné denní pracovní odměny, která byla podkladem pro stanovení nemocenského.

Přidavky na děti

(K § 23 až 27 zákona)

§ 19

Soustavná příprava dítěte na budoucí povolání

(1) Soustavnou přípravou dítěte na budoucí povolání po skončení povinné školní docházky je:

- a) výchova dorostu k povolání v učebním poměru,
- b) příprava mládeže pro povolání v pracovním poměru v závodech,
- c) příprava mládeže pro povolání v zařízeních pro mládež vyžadující zvláštní péči,
- d) studium na středních všeobecně vzdělávacích školách, na odborných a pedagogických školách,
- e) studium na vysokých školách.

(2) Za studium se považuje také doba po absolvování školy, která je v jednotlivých oborech stanovena pro vykonání závěrečné zkoušky nebo obhájení diplomové práce, nejdéle však doba jednoho roku.

Vlastní příjem dítěte

§ 20

(1) Za vlastní příjem dítěte se považují opakující se příjmy náležející přímo dítěti, jako jsou: hrubá mzda, měsíční odměna nebo výdělek učně, hrubý příjem studentů a žáků při výrobní práci v závodech, naturální požitky, stipendium nebo jiné opakující se podpory z veřejných prostředků, výnos z majetku a pod.

(2) Nemá-li dítě bezplatné plné internátní zaopatření, oceňuje se pro zjištění vlastního příjmu dítěte hodnota bezplatně poskytovaných jídel nebo ubytování těmito částkami měsíčně:

	Kčs
snídaně	20.80
přesnídávka	20.80
oběd	72.30
svačina (druhá večeře)	20.30
večeře	62.40
ubytování včetně otopu a světla	26.—

Poskytují-li se dítěti bezplatně jiné naturální požitky, oceňují se pro jeho vlastní příjem stejným způsobem jako pro účely daně ze mzdy.

(3) Je-li dítě v učebním poměru k družstvu, které odměňuje práci podle pracovních jednotek, stanoví se jeho vlastní příjem za odpracované pracovní jednotky tak, že se peněžní hodnota pracovní jednotky v plánované výši, včetně hodnoty naturálních požitků, připadajících na tuto jednotku, vynásobí počtem pracovních jednotek, jež učeň odpracoval v kalendářním měsíci; má-li učeň ještě jiné příjmy uvedené v odstavcích 1 a 2, přihlíží se k úhrnu všech příjmů.

§ 21

Za vlastní příjem dítěte se nepovažují:

- a) stipendium nebo jeho část, pokud jsou přiznány jen za výborný prospěch,
- b) výživné (alimenty) placené na dítě,
- c) hodnota bezplatného plného zaopatření dítěte v léčebném nebo podobném ústavu, pokud dítě není v takovém ústavu déle než 6 měsíců,
- d) hodnota bezplatně poskytovaného ošacení
- e) nahodilý výdělek za brigádu nebo výdělek za jakoukoliv práci konanou jen po dobu školních prázdnin.

§ 22

Odpracovaný den

Za odpracovaný se považuje den, v němž družstevník pracoval po celou normální pracovní dobu stanovenou pracovním řádem nebo stanovami pro družstevníky zařazené ke stejné práci. Nepracoval-li družstevník po celou tuto dobu, považuje se den za odpracovaný jen, byla-li nepřítomnost družstevníka v práci po zbývající část denní pracovní doby družstvem omluvena.

§ 23

Zápočet dnů z předchozího pracovního poměru

V měsíci, v němž přestoupil do družstva pracovník v pracovním poměru nebo příslušník ozbrojených sil, se započítávají i pracovní dny, započitatelné z činnosti v pracovním poměru zakládajícím nemocenské pojištění, i pracovní dny připadající na dobu výkonu služby v ozbrojených silách, pokud z nich nevzniká nárok na přidavky na děti (na výchovné příslušníků ozbrojených sil) již podle předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců (o materiálním zabezpečení příslušníků ozbrojených sil).

Měsíční pracovní odměna družstevníka rozhodná pro nárok na přidavky na děti a pro jejich výši

§ 24

(1) Pro výpočet měsíční pracovní odměny, která je rozhodná pro nárok na přidavky na děti

a jejich výši (dále jen „rozhodná pracovní odměna“), se započítávají:

- a) základní odměny (§ 1 odst. 2),
- b) prémie (§ 1 odst. 2),
- c) vyrovnávací příspěvky poskytované družstevníkům z prostředků družstev nebo ze státních prostředků,
- d) hodnota naturálních požitků (§ 1 odst. 3),
- e) náhrada za ušlou pracovní odměnu,
- f) částky poskytované družstvem družstevníkovi po dobu jeho vojenského cvičení.

(²) Do rozhodné pracovní odměny se započítávají tyto další příjmy družstevníka:

- a) důchod, který pobírá podle předpisů o důchodovém zabezpečení (pojištění, zaopatření) nebo podle obdobných předpisů,*
- b) hrubé příjmy z činnosti v pracovním poměru zakládajícím nemocenské pojištění zaměstnanců,
- c) nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny a peněžitá pomoc v mateřství.

(³) Přestoupil-li družstevník do jiného družstva, nehledí se k příjmům dosaženým v družstvu, v němž byl dříve činný.

§ 25

Do rozhodné pracovní odměny se nezahrnují zejména:

- a) odměny poskytované za vynálezy, objevy a zlepšovací návrhy, a to bez ohledu na jejich výši,
- b) věcné a peněžité dary, odměny za významné pracovní zásluhy a jiné mimořádné odměny poskytované družstvem v souvislosti s činností družstevníka v družstvu nebo podnikem v souvislosti s činností v pracovním poměru, a to bez ohledu na jejich výši,
- e) přídavky na děti a obdobná plnění na nezaopatřené děti,
- d) jednorázové příjmy, které netvoří pravidelnou součást příjmů družstevníka.

Období, za které se zjišťuje rozhodná měsíční pracovní odměna

§ 26

(¹) Přídavky na děti za jednotlivé měsíce běžného kalendářního roku se určují podle výše rozhodné pracovní odměny, zjištěné měsíčním průměrem za předchozí kalendářní rok.

(²) Měsíční průměr za předchozí kalendářní rok se vypočte z příjmů uvedených v § 24, které byly družstevníkovi za tento kalendářní rok zúčtovány, a pokud jde o důchod, skutečně vyplaceny.

* Jde o důchody, k nimž nenáleží výchovné.

§ 27

(¹) Při výpočtu rozhodné pracovní odměny (§ 24 až 26) se nehledí ke kalendářním měsícům,

- a) v nichž družstevník ještě v družstvu nepracoval nebo pracoval v něm jen po část měsíce,
- b) v nichž konal základní nebo obdobnou službu v ozbrojených silách,
- c) v nichž družstevník z osobních důvodů nepracoval se souhlasem družstva.

(²) Není-li v předchozím kalendářním roce ani jeden celý kalendářní měsíc, podle něhož by bylo možno určit rozhodnou pracovní odměnu, postupuje se obdobně podle zásad uvedených v § 28

§ 28

V kalendářním roce, v němž družstevník vstoupil do družstva, se přídavky na děti poskytují za každý jednotlivý kalendářní měsíc tohoto roku podle měsíční pracovní odměny za tento měsíc; jde-li o družstevníky odměňované v pracovních jednotkách, podle plánovaných odměn za tyto jednotky. Za kalendářní měsíc, v němž družstevník vstoupil do družstva a neměl v družstvu odměnu za celý měsíc, se přídavky na děti poskytují podle odměny, které by pravděpodobně dosáhl, kdyby byl v družstvu činný po celý měsíc.

§ 29

(¹) Družstevníkovi povolanému k činné službě v ozbrojených silách, s výjimkou příslušníků ozbrojených sil účastných důchodového zaopatření těchto příslušníků, se přídavky na děti poskytují za každý kalendářní měsíc, ve kterém družstevník konal službu; výše přídavek na děti se stanoví podle výše jeho pracovní odměny v družstvu za příslušný kalendářní měsíc. Neměl-li družstevník v kalendářním měsíci žádnou pracovní odměnu, považuje se za měsíční pracovní odměnu částka do 1400 Kčs.

(²) Začal-li družstevník opět pracovat v družstvu po skončení základní nebo obdobné činné služby v ozbrojených silách, postupuje se u něho při určení výše přídavek na děti za kalendářní měsíce následující po měsíci, v němž služba skončila, jako u družstevníka, který nově vstoupil do družstva (§ 23).

§ 30

Zameškal-li družstevník neomluveně práci v období, za něž se určuje rozhodná pracovní odměna, připočte se k příjmům, které byly za toto období skutečně zúčtovány, jejich poměrný díl, který by připadl na zameškanou dobu.

§ 31

Zemědělská půda — Uživatel

(¹) Za zemědělskou půdu se považuje orná půda, chmelnice, vinice, prutníky, zahrady (i do-

movní), ovocné sady, školky, trvalé louky a pastviny

²⁾ Za uživatele zemědělské půdy se považuje každý, kdo na ní hospodáří anebo je povinen na ní hospodářit, tedy i uživatel záhumenku.

³⁾ Pro zjištění, zda jde o uživatele zemědělské půdy ve výměře vyšší než přípouštějí vzorové stanovy jednotných zemědělských družstev, se sčítá zemědělská půda, které užívá družstevník i všichni členové jeho rodiny, se kterými žije ve společné domácnosti.

§ 32

Ochrana zájmů dítěte při souběhu nároků

Jestliže by důsledné použití ustanovení o souběhu nároků na přídavky na totéž dítě (§ 64 zákona) poškozovalo zájem dítěte, zejména nebyl-li oprávněný, z jehož zabezpečení (pojištění) by se měly přídavky na děti podle nich poskytovat, řádně své povinnosti a ohrožuje tak pravidelné poskytování přídavků na děti, dohodnou se příslušné orgány, z kterého zabezpečení (pojištění) mají být přídavky na děti přiznány.

§ 33

Přídavky na vnuky, sourozence nebo schovance

Družstevníku mohou být přiznány přídavky na jeho vnuka nebo sourozence, i když nejsou oboustranně osiřelí, nebo na schovance, jsou-li splněny podmínky stanovené pro nárok na přídavky na děti. Má-li družstevník vnuka (sourozence, schovance) v přímém zaopatření a nelze-li přídavky na děti (výchovné) přiznat ze zabezpečení (nemocenského pojištění, z materiálního zabezpečení příslušníků ozbrojených sil) žádného z rodičů tohoto dítěte.

§ 34

Přídavky na děti v jiných případech

V odůvodněných případech mohou být přiznány přídavky

- a) na dítě starší 15 let, které ukončilo povinnou školní docházku a nemohlo být z vážných příčin přijato do pracovního nebo do učebního poměru, nejdéle však do konce školního roku následujícího po skončení povinné školní docházky, nebo
- b) za kalendářní měsíc, v němž družstevník nemohl splnit podmínku 20 odpracovaných dnů proto, že v souvislosti s přiznáním invalidního nebo starobního důchodu přestal pracovat v družstvu nebo že během měsíce zemřel.

§ 35

Přídavky na děti, které se zdržují v cizině

⁽¹⁾ Přídavky na děti se družstevníkům přiznají a vyplácejí, pokud jsou splněny ostatní stanovené podmínky, i na děti, které se zdržují v cizině:

- a) jde-li o přechodný pobyt dítěte mimo území Československé socialistické republiky z důvodů léčení, rekreace nebo studia,
- b) doprovází-li dítě svého rodiče, který je zaměstnán v cizině na přechodnou dobu, nebo
- c) je-li poskytování přídavků na děti sjednáno mezistátní úmluvou.

⁽²⁾ Pokud není v mezistátní úmluvě jinak stanoveno, poskytují se přídavky na děti v případě uvedeném v odstavci 1 písm. c) ve výši uvedené v § 27 zákona; vyplácejí se družstevníkovi i tehdy, nemá-li dítě v přímém zaopatření.

§ 36

Přídavky na dvě nebo více dětí, jsou-li děti v přímém zaopatření různých osob

Jsou-li děti, na které náleží přídavky ze zabezpečení téhož družstevníka, v přímém zaopatření různých osob, vyplácejí se přídavky na každé z těchto dětí stejnou poměrnou částí z celkové částky přiznané tomuto družstevníkovi.

Odst. čtvrtý

Důchodové zabezpečení

Průměrná měsíční pracovní odměna

(K § 35 zákona)

§ 37

Pro výpočet průměrné měsíční pracovní odměny (§ 38) se započítávají:

- a) základní odměny (§ 1 odst. 2),
- b) prémie (§ 1 odst. 2),
- c) vyrovnávací příspěvky poskytované družstevníkům z prostředků družstev nebo ze státních prostředků,
- d) hodnota naturálních požitků (§ 1 odst. 3),
- e) mimořádné odměny vyplacené v souvislosti s pracovní činností družstevníka,
- f) náhrady za úslou pracovní odměnu.

§ 38

⁽¹⁾ Průměrnou měsíční pracovní odměnou je měsíční průměr pracovních odměn, kterých družstevník (družstevnice) dosáhl

- a) za posledních 10 kalendářních let před vznikem nároku na důchod, nebo
- b) za posledních 5 kalendářních let před vznikem nároku na důchod, nebo
- c) za posledních 10 kalendářních let před dovršením věku 60 let, nebo
- d) za posledních 5 kalendářních let před dovršením věku 60 let, a to podle toho, co je pro družstevníka příznivější.

(2) Průměrná měsíční pracovní odměna družstevníka, který byl před vstupem nebo opětovným vstupem do družstva důchodově zabezpečen (zaopatřen) z činnosti v pracovním poměru nebo jako člen výrobního družstva anebo jako příslušník ozbrojených sil, se stanoví z pracovních odměn a z hrubých výdělků (služebních příjmů) z činnosti v pracovním poměru, kterých družstevník dosáhl v posledních 10, popřípadě 5 kalendářních letech před vznikem nároku na důchod nebo před dovršením 60. roku věku, pokud doba, za kterou tyto hrubé výděly (služební příjmy) byly získány, spadá do období těchto posledních 10, popřípadě 5 let. Jde-li o družstevníka činného v družstvu s odměňováním podle pracovních jednotek, stanoví se průměrná měsíční pracovní odměna též z hodnoty naturálních požitků (§ 1 odst. 3).

(3) Za hrubý výdělek se pro výpočet průměrné měsíční pracovní odměny družstevníka považuje veškerý hrubý příjem z činnosti v pracovním poměru v rozsahu stanoveném předpisy o důchodovém zabezpečení zaměstnanců.

(4) Byl-li družstevník v posledních 10, popřípadě 5 kalendářních letech před vznikem nároku na důchod důchodově pojištěn též jako osoba samostatně hospodařící nebo spolupracující člen rodiny, považuje se doba tohoto důchodového pojištění za dobu náhradní.

(5) Ustanovení odstavce 1 písm. c) a d) platí i tehdy, jestliže družstevník dosáhl uvedeného věku před 1. dubnem 1962 a nevznikl mu nárok na důchod před tímto dnem.

§ 39

Jestliže se družstevník stal účastným důchodového zabezpečení (pojištění, zaopatření) poprvé v období 10 (5) kalendářních let před vznikem nároku na důchod, vypočítá se průměrná měsíční pracovní odměna z pracovních odměn (z hrubých výdělků, ze služebních příjmů) dosažených jen za kalendářní léta po vzniku důchodového zabezpečení.

§ 40

(1) Při výpočtu průměrné měsíční pracovní odměny se nehledí k době pracovní činnosti

- a) v kalendářním roce, v němž družstevník začal pracovat,
- b) v kalendářním roce, v němž družstevníku vznikl nárok na důchod, popřípadě v němž dosáhl věku 60 let.

Nehledí-li se k těmto dobám pracovní činnosti, nepřihlíží se ani k pracovním odměnám (hrubým výdělkům, služebním příjmům) za ně dosaženým.

(2) Je-li kalendářní rok předcházející bezprostředně kalendářnímu roku, v němž vznikl nárok na důchod, také rokem, v němž se družstevník stal poprvé účastným důchodového zabezpečení (pojištění, zaopatření), vypočítá se průměrná měsíční

pracovní odměna za celou dobu pracovní činnosti a z pracovních odměn (z hrubých výdělků, služebních příjmů) za ni dosažených; to platí též, jestliže nárok na důchod vznikne v kalendářním roce, v němž se stal poprvé účastným důchodového zabezpečení (pojištění, zaopatření).

§ 41

Do doby, z níž se vypočítává průměrná měsíční pracovní odměna, se zahrnují také období, v nichž družstevník neměl žádnou pracovní odměnu ani výdělek; nezahrnují se však do ní

- a) náhradní doby (§ 32 odst. 2 zákona),
- b) doby, po které družstevník pobíral invalidní důchod,
- c) doby, po které byla pracovní činnost přerušena z jiných vážných důvodů uznaných okresním národním výborem podle § 34 odst. 2 zákona, a
- d) u družstevníka činného v družstvu, které není družstvem s vyšší úrovní hospodaření, též doba uznané pracovní neschopnosti.

Úprava nároků družstevníků, kteří byli pracovníky v pracovním poměru

(K § 33 a 88 zákona)

§ 42

(1) Vstoupil-li nebo vstoupí-li do družstva pracovník v pracovním poměru nebo člen výrobního družstva anebo příslušník ozbrojených sil, jimž se neposkytuje starobní důchod (výsluhový důchod příslušníků ozbrojených sil) nebo invalidní důchod, posuzuje se doba jejich důchodového zabezpečení (pojištění, zaopatření) jako doba důchodového zabezpečení družstevníků; to platí též, vstoupila-li nebo vstoupí-li do družstva osoba samostatně hospodařící nebo spolupracující člen rodiny, bylo-li za celou dobu trvání jejich dosavadního důchodového pojištění zapláceno pojistné.

(2) Náhradní doby započítatelné podle předpisů o důchodovém zabezpečení zaměstnanců se započítávají pro vznik nároku na důchod podle předpisů o důchodovém zabezpečení družstevníků; jestliže však družstevník byl pracovníkem v pracovním poměru alespoň po dobu 1 roku, započte se náhradní doba jako doba činnosti v pracovním poměru. Doba vojenské služby před 1. říjnem 1948, doba vojenské služby v československých ozbrojených silách a ve spojeneckých armádách a doby odbojové činnosti a věznění z politických nebo rasových důvodů v době nesvobody (§ 32 odst. 2 zákona) se započítávají i pro vyšší nároky.

(3) Nesplňuje-li družstevník, který byl před vstupem do družstva pracovníkem v pracovním poměru nebo členem výrobního družstva nebo příslušníkem ozbrojených sil, podmínky stanovené v § 43 anebo není-li úprava nároků družstevníka, který

splňuje podmínky stanovené v tomto paragrafu, příznivější než úprava podle předpisů platných pro ostatní družstevníky, zvyšuje se základní výměra starobního nebo invalidního důchodu družstevníka z důchodového zabezpečení družstevníků za každý rok důchodového zabezpečení zaměstnanců o 2 %, 1,5 % nebo 1 % základní výměry důchodu podle toho, ve které pracovní kategorii byl družstevník činný.

§ 43

[1] Družstevníku, který byl před vstupem do družstva pracovníkem v pracovním poměru, získal v důchodovém zabezpečení zaměstnanců alespoň 5 let, byl poté vyslán okresním národním výborem do vedoucí funkce v jednoduchém zemědělském družstvu ke kádrovému posílení družstva, a plní v družstvu své poslání podle zjištění okresního národního výboru, náleží mu dávky důchodového zabezpečení podle předpisů o důchodovém zabezpečení zaměstnanců, jsou-li tyto předpisy pro družstevníka příznivější; přitom nesmí být důchod vyměřen z nižší průměrné měsíční pracovní odměny, než by činila dvánáctina průměrného ročního výdělku vypočteného ke dni vstupu do družstva podle předpisů o důchodovém zabezpečení zaměstnanců. Činnost v družstvu se posuzuje pro účely důchodového zabezpečení zaměstnanců jako činnost ve III. pracovní kategorii. Jestliže pracovník uvedený v první větě vstoupil do družstva po 31. prosinci 1959, náleží mu též dávky zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte podle předpisů platných pro členy družstev s vyšší úrovní hospodaření.

[2] Družstevníku, který byl před vstupem do družstva pracovníkem v pracovním poměru, získal v důchodovém zabezpečení zaměstnanců alespoň 5 let a vstoupil poté bezprostředně do družstva v pohraničí v rámci organizovaného náboru pro doosídlení pohraničí, náleží mu dávky důchodového zabezpečení podle předpisů o důchodovém zabezpečení zaměstnanců, jsou-li tyto předpisy pro družstevníka příznivější; jinak platí i zde ustanovení odstavce 1 o výši průměrné měsíční pracovní odměny a o hodnocení činnosti v družstvu pro účely důchodového zabezpečení zaměstnanců.

[3] Vstoupil-li nebo vstoupí-li bezprostředně do družstva pracovník v pracovním poměru, který získal v důchodovém zabezpečení zaměstnanců alespoň 5 let a jde-li o nárok na starobní důchod, alespoň 10 let, posuzuje se jeho nárok na důchod podle předpisů o důchodovém zabezpečení zaměstnanců, jsou-li tyto předpisy pro něho příznivější; přitom se průměrný roční výdělek stanoví z pracovních odměn dosažených v družstvu a z hrubých výdělků z činnosti v pracovním poměru, kterých družstevník dosáhl za posledních 10 popřípadě 5 let před vznikem nároku na důchod.

[4] Za bezprostřední vstup do družstva se považuje, jestliže pracovník v pracovním poměru vstoupil do družstva do tří měsíců od skončení činnosti v pracovním poměru. Za bezprostřední vstup

do družstva se považuje též, jestliže se pracovník v pracovním poměru stal jednotlivě hospodářským rolníkem jako osídlenec zemědělské půdy nebo na půdě přidělené podle předpisů o pozemkové reformě a poté vstoupil do družstva do konce kalendářního roku následujícího po roce, v němž bylo družstvo založeno, a v něm setrval.

[5] Ustanovení odstavců 1 až 3 platí obdobně též o nárocích družstevníků, kteří byli před vstupem do družstva členy výrobních družstev nebo příslušníky ozbrojených sil; nepatří však pro družstevníky, kterým vznikl a trvá nárok na starobní důchod [výsluhový důchod příslušníků ozbrojených sil] nebo invalidní důchod z činnosti před vstupem do družstva.

§ 44

Nároky družstevníků, kteří byli osobami samostatně hospodářícími nebo spolupracujícími členy rodiny

Nároky družstevníka, který byl před vstupem do družstva důchodově pojištěn jako osoba samostatně hospodářící nebo spolupracující člen rodiny, se posuzují podle předpisů platných pro družstevníky.

Oddíl pátý

§ 45

Příspěvek na úhradu nákladů

(K § 74 zákona)

[1] Družstvo je povinno samo si vypočítat výši příspěvku, čtvrtletních splátek a měsíčních záloh a odvádět je okresnímu národnímu výboru ve stanovených lhůtách; splátka na IV. čtvrtletí, odvedená nejpozději do konce února následujícího roku, se považuje za včas zaplacenou.

[2] Splatný příspěvek na úhradu nákladů sociálního zabezpečení družstevních rolníků má na běžném účtě družstva u Státní banky československé přednostní pořadí.

Oddíl šestý

Organizace a provádění sociálního zabezpečení družstevních rolníků

(K § 75 a 76 zákona)

§ 46

[1] Okresní národní výbor přenese rozhodování o peněžitých dávkách zabezpečení v nemoci a o dávkách zabezpečení matky a dítěte na sociální komisi družstva po předchozím vyjádření místního národního výboru v sídle družstva.

[2] Pokud nejsou vytvořeny předpoklady k přenesení rozhodování podle odstavce 1 na sociální komisi družstva, může okresní národní výbor přenést toto rozhodování na místní národní výbor, a to zpravidla na místní národní výbor v sídle družstva;

I v tomto případě připravuje podklady pro rozhodnutí místního národního výboru a provádí výplatu dávek družstvo.

Složení a působnost sociální komise družstva

§ 47

Sociální komise družstva je tří až pětičlenná. Počet členů komise stanoví a členy, jakož i předsedu komise z členů představenstva družstva volí členská schůze družstevníků. Tajemníkem komise je ekonom (účetní) družstva. K jednání o věcech sociálního zabezpečení družstevních rolníků přizve sociální komise zástupce místního národního výboru.

§ 48

(1) Sociální komise družstva rozhoduje, pokud byla na ni přenesena působnost podle § 46 odst. 1:

- a) o nemocenském,
- b) o podpoře při ošetřování člena rodiny,
- c) o pohřebním,
- d) o peněžité pomoci v mateřství,
- e) o podpoře při narození dítěte,
- f) o přídavcích na děti.

(2) Sociální komise družstva

- a) podává okresnímu národnímu výboru návrhy pro účely důchodového zabezpečení na zápočet kalendářního roku, v němž družstevník nesplnil pracovní úvazek (§ 32 odst. 4 zákona), a návrhy na poskytnutí lázeňské péče,
- b) sleduje vývoj nemocnosti a pečuje o to, aby dávky sociálního zabezpečení nebylo zneužíváno,
- c) vyjadřuje se k žádostem družstevníků (jejich rodinných příslušníků) o dávky a služby, o nichž rozhodují orgány sociálního zabezpečení národních výborů nebo Státní úřad sociálního zabezpečení,
- d) dbá o řádné a včasné vyúčtování výdajů na dávky, které jsou uhrazovány ze státních prostředků a o řádné a včasné odvádění příspěvku na sociální zabezpečení,
- e) kontroluje, zda sociální a zdravotnická zařízení družstva plní řádně své poslání.

(3) Při plnění těchto úkolů vykonává sociální komise družstva působnost orgánu sociálního zabezpečení.

§ 49

Působnost místního národního výboru

(1) Místní národní výbor zejména

- a) poskytuje družstvům pomoc při plnění úkolů sociálního zabezpečení,

b) kontroluje ve spolupráci s okresním národním výborem správnost poskytování peněžitých dávek zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte a správnost evidenčních podkladů pro účely sociálního zabezpečení a účetních dokladů o prováděných výplatách dávek sociálního zabezpečení,

c) rozhoduje o peněžitých dávkách zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte a o dávkách a službách sociální péče, pokud rozhodování o těchto dávkách a službách bylo na něj přeneseno,

d) vysílá k jednání komise družstva, pokud pojednává věci sociálního zabezpečení družstevních rolníků, předsedu komise sociálního zabezpečení nebo jiného jejího člena, který není členem družstva.

(2) Místní národní výbor přibírá k jednání o peněžitých dávkách zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte ekonoma (účetního) družstva.

§ 50

Působnost okresního národního výboru

Okresní národní výbor při plnění svých úkolů na úseku sociálního zabezpečení družstevních rolníků zejména

a) pomáhá družstvům a jejich sociálním komisím při provádění sociálního zabezpečení především tím, že pro ně organizuje školení, instruktáže, že zajišťuje výměnu zkušeností a pod.,

b) kontroluje činnost sociální komise družstva ve věcech sociálního zabezpečení, správnost evidenčních podkladů pro stanovení dávek, jakož i účetní a statistickou evidenci družstev pro účely sociálního zabezpečení družstevníků,

c) rozhoduje ve sporných otázkách o vzniku a zániku sociálního zabezpečení družstevníků, o povinnosti družstva nahradit dávky (hodnotu služeb), jež byly poskytnuty neprávem nebo v neoprávněné výši (§ 81 odst. 3 zákona) a o odvolání proti rozhodnutí sociálních komisí družstev o peněžitých dávkách zabezpečení v nemoci a o dávkách zabezpečení matky a dítěte,

d) schvaluje rozhodnutí sociální komise družstva o přeplatku na dávce zabezpečení v nemoci nebo zabezpečení matky a dítěte (§ 80 odst. 2 zákona),

e) zaujímá stanovisko v případech, v nichž ekonom (účetní) družstva neprovede rozhodnutí o dávce proto, že není v souladu se zákonem.

§ 51

Prostředky na výplatu dávek

(1) Na výplatu dávek zabezpečení v nemoci, pokud se poskytují ze státních prostředků, a na

výplatu dávek zabezpečení matky a dítěte poskytuje okresní národní výbor družstvu čtvrtletní zálohy; přiměřenou zálohu si družstvo včas vyžádá od okresního národního výboru. Družstvo smí používat svěřených státních prostředků výhradně pro účely, pro něž jsou tyto prostředky určeny.

(2) Družstvo zřídí u pobočky Státní banky československé zvláštní účet pro oddělené hospodaření s prostředky poskytovanými podle odstavce 1

(3) Družstvo předloží nejpozději do 10 dnů po uplynutí čtvrtletí okresnímu národnímu výboru vyúčtování vyplacených dávek zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte za uplynulé čtvrtletí.

(4) Nevyčerpaný zbytek zálohy na čtvrté čtvrtletí vrátí družstvo nejpozději do 28. prosince běžného roku okresnímu národnímu výboru.

(5) Doklady a písemnosti účetní evidence vedené družstvem o sociálním zabezpečení družstevníků se považují za účetní doklady, pro jejichž ukládání a úschovu platí předpisy o účetní evidenci jednotných zemědělských družstev.*)

§ 52

Administrativa

(1) Družstva vedou

1. evidenci o družstevnících, která musí obsahovat zejména tyto údaje:

- a) jméno, příjmení, data a místo narození a rodné číslo;
- b) přesná data vzniku a zániku sociálního zabezpečení a dobu, od kdy se družstevník stal pozivatelem důchodu, kterého a jaká je jeho výše;
- c) úhrnnou výši pracovní odměny, rozsah splnění pracovního úvazku (počet pracovních dní, výkonových norem, pracovních jednotek), popřípadě důvody, pro které jeho nesplnění sociální komise družstva omluvila či nikoliv;
- d) údaje potřebné k určení výše dávek zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte, dobu pracovní neschopnosti pro nemoc (úraz) nebo mateřství;
- e) druh a výši vyplácených dávek zabezpečení v nemoci, zabezpečení matky a dítěte a povolení lázeňské péče jednotlivým družstevníkům;
- f) dobu vojenské služby;
- g) jméno a příjmení a data narození nezaopatřených dětí, na něž se poskytují příspěvky na děti;
- h) neomluvené pracovní dny (směny);

2. statistickou evidenci.

(2) Družstevník je povinen sdělit družstvu údaje potřebné k vedení těchto evidencí.

(3) Administrativní práce spojené s prováděním sociálního zabezpečení zajišťuje ekonom (účetní) družstva, a to i tehdy, jestliže o peněžitých dávkách zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte rozhoduje místní národní výbor.

Oddíl sedmý

Řízení

(K § 77 až 82 zákona)

§ 53

Uplatnění nároku na peněžité dávky zabezpečení v nemoci

(1) Nárok na nemocenské při pracovní neschopnosti uplatňuje člen družstva předložením hlášení o pracovní neschopnosti vydaného příslušným lékařem nebo lékařskou poradní komisí podle předpisů ministerstva zdravotnictví.**) Pro výplatu nemocenského za určité období je mimo to třeba, aby předložil poukaz na peněžité dávky za toto období vydaný příslušným lékařem nebo lékařskou poradní komisí.

(2) Nárok na nemocenské při karanténě uplatňuje člen družstva způsobem stanoveným v předpisech ministerstva zdravotnictví.

(3) Nárok na podporu při ošetřování člena rodiny uplatňuje člen družstva předložením potvrzení o potřebě ošetřování vydaného příslušným lékařem podle předpisů ministerstva zdravotnictví na zvláštním tiskopise. Uplatňuje-li člen družstva nárok na podporu z důvodu, že jesle, mateřská škola nebo dětský, popřípadě zemědělský útulek, v jejichž péči dítě jinak je, byly uzavřeny z nařízení příslušných orgánů, předloží o tom potvrzení tohoto zařízení péče o dítě.

(4) Nárok na pohřebné uplatňuje ten, kdo vypravil pohřeb, předložením vyplněného tiskopisu, v němž místní národní výbor pověřený vedením matrik potvrdí údaje o úmrtí.

§ 54

Uplatnění nároku na dávky zabezpečení matky a dítěte

(1) Nárok na peněžitou pomoc v mateřství uplatňuje družstevnice způsobem stanoveným v předpisech ministerstva zdravotnictví.

(2) Nárok na podporu při narození dítěte uplatňuje družstevnice, popřípadě rodinná příslušnice družstevníka předložením vyplněného tiskopisu, v němž místní národní výbor pověřený vedením matrik potvrdí údaje o narození dítěte.

*) Vyhláška č. 188/1958 O. l., o účetní evidenci jednotných zemědělských družstev.

**) Vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 164/1958 O. l., kterou se stanoví rozsah a podmínky poskytování preventivní a léčebné péče (léčebný řád) v platném znění.

(3) Nárok na přídavky na děti uplatňuje družstevník na předepsaných tiskopisech. Údaje uvedené v tiskopisech musí osvědčit doklady. Neuplatnil-li družstevník nárok na přídavky na děti, ačkoli by mu jinak z jeho zabezpečení náležely, je oprávněn uplatnit tento nárok z jeho zabezpečení v zájmu dítěte druhý z rodičů nebo ten, kdo má dítě v přímém zaopatření, poručník, opatrovník, popřípadě orgán péče o mládež.

§ 55

Zahájení řízení o dávce

(1) Sociální komise družstva jedná o dávkách zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte zpravidla na žádost; může však řízení o těchto dávkách zahájit i z vlastního podnětu.

(2) Žadatel o dávku je povinen spolupůsobit v řízení, zejména podávat vysvětlení a předkládat doklady potřebné pro posouzení uplatňovaného nároku.

(3) Ekonom (účetní) družstva prozkoumá, zda lze již na podkladě žádosti a předložených dokladů rozhodnout o dávce. Nemá-li tomu tak, zařídí potřebné doplnění.

§ 56

Jednání sociální komise

(1) Sociální komise je schopna jednat a se usnášet, jsou-li přítomni aspoň tři její členové.

(2) Žadatel o dávku se přizve k jednání, je-li účelné, aby byl sociální komisí družstva slyšen pro objasnění skutečného stavu věci. Jde-li o odnětí nebo snížení dávky, o zastavení její výplaty nebo o povinnost vrátit dávku neprávem vyplacenou, musí být příjemce dávky před rozhodnutím vždy vyslechnut.

(3) Sociální komise družstva jedná na podkladě návrhu předloženého ekonomem (účetním) družstva. Ekonom (účetní) učiní bez průtahů opatření k provedení rozhodnutí komise. Má-li však ekonom (účetní) zato, že rozhodnutí není v souladu se zákonem, neprovede je a předloží věc neprodleně okresnímu národnímu výboru k zaujetí stanoviska (§ 50 písm. e)).

(4) Vyhoví-li sociální komise družstva žádosti o peněžitou dávku zabezpečení v nemoci nebo zabezpečení matky a dítěte v plném rozsahu, rozhodnutí žadatelé neoznamuje. Jestliže sociální komise družstva dávku nepřizná vůbec nebo v žádaném rozsahu, nebo jestliže dávku odejme, sníží její výši nebo zastaví její výplatu, anebo rozhodne o povinnosti vrátit družstvu neprávem poskytnutou dávku nebo její část, vydá sociální komise družstva vždy písemné rozhodnutí.

(5) Pokud trvají podmínky pro výplatu opakující se peněžitě dávky v přiznané výši, nerozhoduje sociální komise družstva znovu o jednotlivých výplatách; dávka se vyplácí podle původního rozhod-

nutí a o výplatách podává ekonom (účetní) zprávu komisi. Vyjde-li však najevo okolnost, která by mohla mít vliv na další výplatu dávky nebo na její výši, předloží ekonom (účetní) nebo kterýkoliv člen komise věc komisi znovu k rozhodnutí.

(6) O jednání sociální komise družstva vede se stručný zápis. Rozhodla-li komise, že žádost o dávku se zamítá nebo že se dávka odnímá, snižuje nebo její výplata zastavuje, anebo že neprávem vyplacená dávka má být vrácena, jakož i rozhodla-li komise o dávce, na kterou není právní nárok, uvedou se v zápisě stručně též důvody rozhodnutí. Zápis podpisuje ten, kdo jej vyhotovil, a předseda komise.

(7) Písemné rozhodnutí obsahuje označení orgánu, který je vydal, datum vyhotovení, vlastní rozhodnutí o věci, jeho stručné a výstižné odůvodnění a poučení o opravném prostředku. Rozhodnutí vyhotovuje ekonom (účetní) družstva. Podpisuje je předseda sociální komise družstva a ekonom (účetní).

§ 57

Výplata dávek

(1) Přiznané dávky vyplácí družstvo podle dokladu o rozhodnutí sociální komise družstva. Doklad podpisuje předseda komise a ekonom (účetní) družstva.

(2) Opakující se peněžitě dávky vyplácí družstvo téhož dne, kdy vyplácí pracovní odměny. Družstvo oznámí, kdy nejpozději před výplatním dnem mají být předloženy doklady pro poskytnutí dávky, aby dávka mohla být tento den vyplacena. Nelze-li vyplatit opakující se peněžitě dávky v den, kdy se vyplácí pracovní odměny, vyplátí se nejpozději do dalších tří dnů. Jednorázové peněžitě dávky se vyplácí kdykoliv.

(3) Dávka se vyplácí zpravidla v hotovosti. Nelze-li ji takto vyplatit, poukáže se neprodleně poštou. Poštovné platí družstvo z vlastních prostředků.

§ 58

Opravné řízení

(1) Odvolání proti rozhodnutí o odnětí, snížení nebo zastavení výplaty dávky (§ 46) nemá odkladný účinek.

(2) Odvolání se podává ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí a nebylo-li vyhotoveno písemné rozhodnutí, do 15 dnů ode dne ústního vyhlášení u sociální komise družstva.

(3) Nevyhoví-li sociální komise družstva sama odvolání v plném rozsahu do 15 dnů, předloží je bez průtahů k rozhodnutí okresnímu národnímu výboru příslušnému podle sídla družstva.

(4) Rozhodnutí o odvolání se vydává písemně; doručuje se odvolateli a sociální komisi družstva, která ve věci rozhodovala.

§ 59

(1) Předchozí ustanovení platná pro řízení o dávkách zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte prováděné sociálními komisemi družstev platí přiměřeně pro řízení prováděné o těchto dávkách místními národními výbory.

(2) Ekonom (účetní) družstva připravuje podklady pro jednání komise sociálního zabezpečení místního národního výboru, předkládá jí návrhy, účastní se jednání této komise a provádí její rozhodnutí. Má-li ekonom (účetní) za to, že rozhodnutí komise není v souladu se zákonem, upozorní komisi na nezákonnost rozhodnutí; setrvá-li komise na svém rozhodnutí, ekonom (účetní) je neprovede a předloží věc neprodleně okresnímu národnímu výboru k zaujetí stanoviska [§ 50 písm. e)].

Oddíl osmý

**Náhrada výdajů a ušlé pracovní
odměny účastníkům řízení o dávkách
důchodového zabezpečení
a o dávkách (službách) sociální
péče**

(K § 78 zákona)

§ 60

Osobní rozsah

Ustanovení tohoto oddílu se vztahují

- a) na žadatele o dávky důchodového zabezpečení nebo o dávky (služby) sociální péče podle předpisů o sociálním zabezpečení družstevních rolníků, na důchodce, kterým byl přiznán důchod z důchodového zabezpečení družstevních rolníků, a na rodinné příslušníky těchto osob, kteří se v řízení o těchto dávkách nebo službách na vyzvání podrobili lékařskému vyšetření zdravotního stavu nebo se dostavili k jednání posudkové komise sociálního zabezpečení (dále jen „posudková komise“),
- b) na průvodce osob uvedených pod písm. a), uzná-li vyšetřující lékař, že tyto osoby potřebují průvodce k cestě k lékařskému vyšetření nebo k jednání posudkové komise,
- c) na zákonné zástupce mladistvých s těžkými zdravotními vadami, jestliže doprovázejí tyto mladistvé na vyzvání k lékařskému vyšetření nebo k jednání posudkové komise.

§ 61

(1) Osobám uvedeným v § 60 náleží náhrada jízdních výdajů při použití veřejných dopravních prostředků pro hromadnou dopravu osob za cestu

z místa bydliště do místa, kam jsou předvolány, a zpět, je-li bydliště vzdáleno od tohoto místa více než 2 km.

(2) Při použití železnice se hradí jízdné za druhou vozovou třídu. Příplatek na rychlík za cestu do místa předvolání se hradí jen tehdy, jestliže osoba uplatňující nárok na náhradu jízdného by při použití jiného veřejného dopravního prostředku pro hromadnou dopravu osob musila nastoupit cestu před šestou hodinou, aby se mohla včas dostavit k lékařskému vyšetření nebo k jednání posudkové komise; za cestu zpět se hradí příplatek na rychlík obdobně jen tehdy, jestliže by se jinak cesta do místa bydliště prodloužila přes 24. hodinu.

(3) Měla-li oprávněná osoba možnost uplatnit nárok na slevu jízdného, náleží jí náhrada jen ve výši zlevněného jízdného; má-li možnost použít volné jízdenky, náhrada jízdného jí nenáleží.

(4) Náhrada jízdného při použití nájemního automobilu nebo povozu, jakož i náhrada jízdních výdajů při použití vlastního motorového vozidla se poskytne jen tehdy, uzná-li vyšetřující lékař se zřetelem na zdravotní stav vyšetřované osoby nutnost takové dopravy. Výše náhrady se řídí sázkami stanovenými obecným předpisem.*)

(5) Náhrada jízdních výdajů se poskytuje jen tehdy, jsou-li tyto výdaje prokázány.

§ 62

Stravné a nocležné

(1) Denní stravné náleží osobám uvedeným v § 60, jestliže řízení v místě mimo jejich bydliště trvalo — čítajíc v to dobu cesty do místa řízení a zpět — nejméně 6, avšak nejvíce 10 hodin částkou 5 Kčs, více než 10, avšak nejvíce 14 hodin částkou 8 Kčs, více než 14 hodin částkou 14 Kčs.

(2) Nocležné náleží osobám uvedeným v § 60, jestliže při použití veřejného dopravního prostředku pro hromadnou dopravu osob by se nemohly vrátit do místa svého bydliště do 24. hodiny téhož dne kdy skončilo lékařské vyšetření nebo jednání posudkové komise. Nocležné náleží částkou 10 Kčs za jeden nocleh. Nestačí-li nocležné k úhradě nutného výdaje za ubytování, hradí se tento výdaj v prokázané částce podle předloženého dokladu, nejvýše však částkou 20 Kčs. Výdaj za ubytování do částky 10 Kčs není třeba prokazovat.

(3) Stravné a nocležné nenáleží za dobu pobytu v léčebném ústavu; rovněž nenáleží, je-li bezplatně poskytnutí stravy, popřípadě noclehu, zajištěno orgánem národního výboru.

*) Vyhláška č. 74/1961 Sb., o pronájmu a používání silničních vozidel pro motorovou dopravu.

§ 63

Náhrada jiných nutných výdajů

Jiné nutné výdaje, které měly osoby uvedené v § 80 v souvislosti s lékařským vyšetřením nebo s účastí na jednání posudkové komise, k nimž byly předvolány (např. úschovné za vozík pro invalidy), se nahrazují v prokázané výši.

§ 64

Náhrada ušlé pracovní odměny

[1] Družstevníkům, kteří se v řízení o dávkách důchodového zabezpečení nebo o dávkách (službách) sociální péče na vyzvání podrobili vyšetření zdravotního stavu nebo se na vyzvání dostavili k jednání posudkové komise, náleží za dobu, za kterou jim z této příčiny ušla pracovní odměna, její náhrada.

[2] Náhrada ušlé pracovní odměny náleží ve výši poměrné části základní odměny družstevníka, vyplacené v předchozím zúčtovacím období za vykonanou práci v družstvu.

[3] Náhrada ušlé pracovní odměny nenáleží za dobu, za kterou družstevníkovi náleží nebo bylo vyplaceno nemocenské nebo byla nebo bude nahrazena ušlá pracovní odměna (podpora) družstvem.

[4] Náhrada ušlé pracovní odměny náleží ve výši a za podmínek uvedených v odstavcích 2 a 3 také družstevníkům, kteří jako průvodci provázejí osoby, které se na vyzvání podrobily vyšetření zdravotního stavu nebo se dostavily k jednání posudkové komise, potvrdil-li vyšetřující lékař, že předvolaná osoba se nemohla dostavit k lékařskému vyšetření nebo k jednání posudkové komise bez průvodce.

[5] Nárok na náhradu ušlé pracovní odměny lze uplatnit do 30 dnů po skončení vyšetření zdravotního stavu nebo jednání posudkové komise. Žádost o náhradu je třeba doložit potvrzením vydaným sociální komisí družstva, které obsahuje všechny údaje potřebné pro zjištění nároku na náhradu ušlé pracovní odměny a její výše.

§ 65

Nárok na náhrady podle tohoto oddílu lze uplatnit u národního výboru, při němž je zřízena posudková komise, jež působila v řízení o dávce (službě). Tento národní výbor je také příslušný rozhodnout o její náhradě a provést její výplatu.

Oddíl devátý

(K § 91 zákona)

§ 66

Ustanovení této vyhlášky platná pro družstevníky platí též pro osoby pracující trvale v jednot-

ném zemědělském družstvu, které nejsou jeho členy ani nejsou v pracovním poměru k družstvu (§ 91 zákona).

Oddíl desátý

Přechodná a závěrečná ustanovení

(K § 83, 86 a 95 zákona)

§ 67

[1] Vznikla-li dočasná neschopnost člena družstva k výkonu dosavadní činnosti v družstvu pro nemoc nebo úraz před 1. dubnem 1962 a trvá-li nepřetržitě i po tomto dni, posuzuje se nárok na nemocenské tak, jako by zákon platil již v době vzniku této neschopnosti, avšak výplata nemocenského započne nejdříve až ode dne 1. dubna 1962; to platí též o podpoře při ošetřování člena rodiny.

[2] Vznikla-li dočasná neschopnost člena družstva k výkonu dosavadní činnosti v družstvu pro nemoc nebo úraz přede dnem, k němuž bylo uznáno družstvo za družstvo s vyšší úrovní hospodaření, a trvá-li i po tomto dni, posuzuje se nárok na nemocenské tak, jako by zákon platil již v době vzniku této neschopnosti a družstvo bylo v tento den družstvem s vyšší úrovní hospodaření, avšak výplata nemocenského započne až dnem, k němuž bylo uznáno družstvo za družstvo s vyšší úrovní hospodaření, nejdříve však od 1. dubna 1962; to platí též o podpoře při ošetřování člena rodiny.

[3] Porodila-li družstevnice před 1. dubnem 1962, posuzuje se její nárok na peněžitou pomoc v mateřství tak, jako by zákon již platil v době porodu, pokud již přede dnem účinnosti zákona neuplynulo více než 14 týdnů po dni porodu; výplata peněžité pomoci v mateřství započne však nejdříve až ode dne 1. dubna 1962.

Příklady:

1. Dočasná neschopnost člena družstva s vyšší úrovní hospodaření k výkonu dosavadní činnosti v družstvu pro nemoc nebo úraz vznikla dne 10. února 1962 a trvá i po 31. březnu 1962. Člen družstva byl v družstvu nepřetržitě činný 6 let. Od 1. dubna 1962 obdrží ze státních prostředků nemocenské ve výši 80 % průměrné denní pracovní odměny. Průměrná denní pracovní odměna se vypočítá z příjmu z pracovní činnosti, jehož člen družstva dosáhl v posledních 12 kalendářních měsících před 10. únorem 1962. Do jednoroční podpůrné doby, po kterou je nárok na nemocenské, se započítává i doba od 10. února do 31. března 1962 bez ohledu na to, zda a v jaké výši dostával člen družstva nemocenské v této době od družstva.
2. Družstevnice porodila dne 11. března 1962. Před tímto dnem byla v družstvu v posledních dvou letech před porodem činná způsobem zakládajícím sociální zabezpečení po dobu delší než 270 dní. Peněžitá pomoc v mateřství náleží po-

dle zákona ode dne porodu po dobu 14 týdnů. Poněvadž od 11. března uplynuly do počátku platnosti zákona (1. dubna 1962) tři týdny, počne se vyplácet peněžitá pomoc v mateřství ze státních prostředků od 1. dubna 1962 po dobu 11 týdnů bez ohledu na to, zda a v jaké výši družstevnice obdržela peněžitou pomoc v mateřství od družstva v době před 1. dubnem 1962.

3. Dočasná neschopnost člena družstva, který je činný 11 let v některém z ostatních družstev, vznikla 5. února 1962 a trvá nepřetržitě i přes 1. duben 1962. Družstvo bylo uznáno za družstvo s vyšší úrovní hospodaření od 1. dubna 1962. Od tohoto dne obdrží člen družstva ze státních prostředků nemocenské ve výši 80 % průměrné denní pracovní odměny. Do jedno- roční podpůrné doby, po kterou je nárok na nemocenské, se započítá doba od 5. února do 31. března 1962 bez ohledu na to, zda a v jaké výši dostával člen družstva nemocenské v této době od družstva. Průměrná denní pracovní odměna se vypočítá z příjmu z pracovní činnosti, je- hož člen družstva dosáhl v posledních 12 ka- lendářních měsících před 5. únorem 1962.

§ 68

Naturální požitky se oceňují stejně jako v § 1 odst. 3 i za dobu před počátkem účinnosti této vy- hlášky.

§ 69

(¹) Vyhláška č. 63/1960 Sb., kterou se upravuje rozhodování o některých dalších dávkách důchodo- vého zabezpečení (pojištění) národními výbory (u- homoravského kraje, se považuje za vydanou podle zákona.

(²) Zrušují se:

1. ustanovení § 5 a 6 a § 18 odst. 1 vyhlášky č. 77/1957 Ú. l., o zhodnocení různých druhů důchodového zabezpečení (pojištění),
2. § 3 a 10 vyhlášky č. 205/1957 Ú. l., o zhodno- cení nároků příslušníků ozbrojených sil ze so- ciálního zaopatření při přestupu do důchodo- vého zabezpečení zaměstnanců (důchodového pojištění).

§ 70

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1962.

Předseda:

Erban v. r.

Doporučení
jednotného postupu při hospodaření s prostředky sociálního fondu
jednotných zemědělských družstev

Novou úpravou sociálního zabezpečení družstevních rolníků přejímá stát v širším rozsahu než dosud péči o družstevníky a jejich rodiny, pokud jde o preventivní a léčebnou péči, zabezpečení v nemoci, zabezpečení matky a dítěte a důchodové zabezpečení. Tím se však nesnižuje význam sociálního fondu, který i po nové úpravě zůstává výrazem družstevní solidarity a plní významnou funkci při uspokojování sociálních potřeb družstevníků a jejich rodin.

Správné užívání prostředků sociálního fondu je jedním ze základních předpokladů pro upevňování členské základny družstva. Družstevník, který je se svojí rodinou plně zabezpečen, není odváděn od plnění povinností, vyplývajících ze stanov a pracovního řádu družstva, což příznivě ovlivňuje jeho pracovní morálku. Proto se družstvo — jako řádný hospodář — stará o to, aby družstevníkům byly ze sociálních fondů vypláceny podpory a příspěvky ve všech případech, kdy toho jejich sociální situace vyžaduje.

Pro jednotné hospodaření se sociálními fondy jednotných zemědělských družstev vydává předseda Státního úřadu sociálního zabezpečení a ministr zemědělství, lesního a vodního hospodářství toto doporučení:

Článek 1

1. Družstva oddělí každoročně do sociálního fondu potřebnou částku, a to
 - a) na úhradu příspěvku na sociální zabezpečení podle Zásad pro placení a vyúčtování příspěvku na částečnou úhradu nákladů sociálního zabezpečení družstevních rolníků,*)
 - b) k zajištění sociálních potřeb družstevníků a jejich rodin nejméně 1 % celkových peněžních výnosů a potřebnou část naturálií.
2. Prostředků sociálního fondu, které zbudou po zaplacení příspěvku na sociální zabezpečení družstevníků, použije družstvo k zajištění ostatních sociálních potřeb družstevníků podle zásad dále uvedených.

Článek 2

Peněžních prostředků sociálního fondu — po úhradě příspěvku družstva na sociální zabezpečení družstevníků — se použije na:

1. doplnění přídavků na děti,
2. nemocenské,
3. příspěvek rodině družstevníka po dobu výkonu jeho vojenského cvičení,
4. příspěvek k nízkým důchodům družstevníků,
5. příspěvek na výstavbu a provoz jeslí a mateřských škol,
6. příspěvek na výstavbu jiných zařízení sociální péče,
7. příspěvek na společné stravování družstevníků,
8. podporu družstevníkům v sociálně odůvodněných naléhavých případech,
9. jinou pomoc.

Článek 3

I. Dávky, příspěvky a podpory uvedené v článku 2 se poskytují za těchto podmínek:

1. Doplnění přídavků na děti.

Družstva, která nebyla uznána za družstva s vyšší úrovní hospodaření a nespĺnila vlastním zavinením státní plán nákupu zemědělských výrobků (§ 27 odst. 2 zákona) doplňují každý měsíc z prostředků sociálního fondu přídávky na děti poskytované ze státních prostředků nejvýše do částek, které jsou poskytovány v družstvech s vyšší úrovní hospodaření. Částky určené na doplnění přídavků na děti mají být po celý rok stejné a mají být určeny s ohledem na peněžní situaci sociálního fondu.

2. Nemocenské

Nemocenské může být poskytnuto, jen bylo-li předloženo hlášení o pracovní neschopnosti, vydané družstevníkovi příslušným lékařem, popřípadě lékařskou poradní komisí, podle předpisů ministerstva zdravotnictví o způsobu potvrzování pracovní neschopnosti.

a) Členům družstev s vyšší úrovní hospodaření, kteří mají nárok na nemocenské podle zákona o sociálním zabezpečení družstevních rolníků, se vyplácí ze sociálního fondu nemocenské za pracovní dny v prvních sedmi kalendářních dnech dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc nebo úraz.

Výše nemocenského je stanovena zákonem a odstupňována podle délky nepřerušené činnosti v témže družstvu příslušným procentem z průměru denní pracovní odměny zjištěné za posledních 12 kalen-

*) Sbírka směrnic pro národní výbory částka 10/1962.

dáňních měsíců bezprostředně předcházejících vzniku pracovní neschopnosti, a činí: při nepřerušené činnosti do 1 roku — 60 %, nad 1 rok do 5 let — 70 % a nad 5 let — 80 % z průměrné denní pracovní odměny; za první tři pracovní dny pracovní neschopnosti činí při nepřerušené činnosti do 1 roku — 50 %, nad 1 rok do 5 let — 60 %, nad 5 let — 65 % z průměrné denní pracovní odměny. Jak se určuje průměrná denní pracovní odměna, stanoví zákon a prováděcí vyhláška k němu. Do nepřerušené doby činnosti v témže družstvu se započítává i činnost v jiném družstvu nebo v pracovním poměru, jestliže družstevník nejpozději do 6 týdnů po jejich skončení začal pracovat v družstvu.

b) Ostatním družstevníkům se může poskytovat nemocenské od prvního dne pracovní neschopnosti do jejího skončení nebo do dne uznání invalidity (částečné invalidity) nebo do přiznání invalidního (částečného invalidního) důchodu, nejdéle však po dobu jednoho roku od počátku pracovní neschopnosti.

Nemocenské se poskytuje nejvýše do částek stanovených v zákoně o sociálním zabezpečení družstevních rolníků. Při výpočtu nemocenského se postupuje obdobně jako u členů družstev s vyšší úrovní hospodaření; průměrná denní pracovní odměna, podle které se stanoví výše nemocenského, se zjišťuje ze základních odměn a prémie, které byly družstevníkům zúčtovány za posledních 12 kalendářních měsíců včetně hodnoty naturálních požitků oceněných jednotně částkou 1500 Kčs ročně.

Nemůže-li družstevník pracovat, protože musí ošetřovat nemocného člena rodiny, poskytuje se mu za podmínek stanovených zákonem podpora při ošetřování člena rodiny ve výši nemocenského.

3. Příspěvek rodině družstevníka po dobu jeho vojenského cvičení*)

Příspěvek se poskytuje:

- a) při pevném peněžním odměňování ve výši jedno- až dvojnásobku základní denní odměny družstevníka stanovené pro první třídu;
- b) při odměňování podle pracovních jednotek částkou v hodnotě 1 až 2 pracovních jednotek.

4. Příspěvek k nízkým důchodům družstevníků

Příspěvek může být přiznán jako pravidelný přídavek, jehož výše se stanoví individuálně podle povahy konkrétního případu. Při stanovení výše příspěvku je třeba přihlížet k pracovním zásluhám důchodce a jeho rodinným a sociálním poměrům.

5. Příspěvek na výstavbu a provoz jeslí a mateřských škol

Příspěvek se může poskytnout podle potřeb a možností družstva.

6. Příspěvek na výstavbu jiných zařízení sociální péče

Příspěvek se může poskytnout podle potřeb a možností družstva.

7. Příspěvek na společné stravování družstevníků

Příspěvek mohou poskytovat družstva družstevníkům stravujícím se v zařízeních společného stravování mimo družstvo, a to nejvýše v rozsahu plátném pro pracovníky v pracovním poměru.

8. Podpora v sociálně odůvodněných naléhavých případech

Družstvo může poskytnout družstevníkům, ocitne-li se družstevník nebo jeho rodina nezaviněně ve finanční tísní, podporu. Podpora má být přiměřená celkovým hospodářským, zdravotním a rodinným poměrům družstevníka.

II. Při určování výše dávek, příspěvků, podpor nebo jiných druhů pomoci přihlíží družstvo k celkové výši prostředků sociálního fondu. Pokud není v předpisech o sociálním zabezpečení družstevních rolníků stanoveno jinak, dodržuje družstvo zásadu, aby ze sociálního fondu neposkytovalo opakující se peněžní podpory ve vyšší výměře ani po delší dobu, než se poskytují zákonné dávky ze sociálního zabezpečení, které sledují obdobný účel.

Článek 4

Naturální podpory ze sociálního fondu se poskytují zejména důchodcům a výměnkářům, jestliže se ten, kdo má výměnek poskytovat, stal členem družstva. Podpory se poskytují v rozsahu nepřesahujícím odůvodněné osobní potřeby rodiny důchodce, popřípadě výměnkáře.

Článek 5

O poskytování dávek, příspěvků a podpor ze sociálního fondu rozhoduje sociální komise družstva.

Článek 6

Přídavky na děti za měsíc březen 1962 vyplatí družstva ze sociálního fondu nejpozději do konce dubna 1962, pokud je nevyplatila již dříve.

Náměstek ministra zemědělství, lesního a vodního hospodářství:

Mestek v. r.

Předseda Státního úřadu sociálního zabezpečení:

Erban v. r.

*) Vládní nařízení č. 148/1961 Sb., o zaopatřovacím příspěvku při vojenském cvičení vykonávaném členy JZD a umělci, předpokládá, že družstva tyto příspěvky ze sociálního fondu poskytují.

34

V Y H L Á Š K A

Státního úřadu sociálního zabezpečení

ze dne 30. března 1962

**o zásadách pro posuzování invalidity a částečné invalidity
pro účely důchodového zabezpečení (pojištění)**

Státní úřad sociálního zabezpečení vyhláší zásady pro posuzování invalidity a částečné invalidity pro účely důchodového zabezpečení (pojištění), které byly stanoveny usnesením vlády ze dne 16. listopadu 1956 a ze dne 16. března 1962, podle § 12 odst. 2 zákona č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení, podle § 39 odst. 2 a § 54 odst. 4 zákona č. 32/1962 Sb., o sociálním zabezpečení družstevních rolníků, a podle § 23 odst. 2 a § 26 odst. 4 vládního nařízení č. 56/1956 Sb., o důchodovém pojištění jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících:

§ 1

Invalidita

[¹] Zaměstnanec je invalidní, jestliže pro trvalé zhoršení zdravotního stavu

- a) se stal neschopným k jakémukoliv soustavnému výdělečnému zaměstnání, nebo
- b) je sice schopen vykonávat soustavné výdělečné zaměstnání, však výkon tohoto zaměstnání by vážně zhoršil jeho zdravotní stav, nebo
- c) je sice schopen vykonávat výdělečné zaměstnání, avšak zcela nepřiměřené jeho dřívějším schopnostem a společenskému významu dosavadního zaměstnání.

[²] Člen jednotného zemědělského družstva*) je invalidní, jestliže se pro trvalé zhoršení zdravotního stavu stal neschopným vykonávat jakoukoliv soustavnou výdělečnou činnost nebo jestliže by výkon takové činnosti vážně zhoršil jeho zdravotní stav.

[³] Rodinný příslušník člena jednotného zemědělského družstva je invalidní, jestliže se pro trvalé zhoršení zdravotního stavu způsobené pracovním úrazem (nemocí z povolání) stal neschopným vykonávat jakoukoliv soustavnou výdělečnou činnost nebo jestliže by výkon takové činnosti vážně zhoršil jeho zdravotní stav.

[⁴] Osoba samostatně hospodařící a spolupracující člen její rodiny jsou invalidní, jestliže se pro

trvalé zhoršení zdravotního stavu stali neschopnými vykonávat jakoukoliv soustavnou výdělečnou činnost nebo jestliže by výkon takové činnosti vážně zhoršil jejich zdravotní stav.

§ 2.

Částečná invalidita

[¹] Zaměstnanec je částečně invalidní, jestliže jeho výdělek podstatně poklesl proto, že pro trvalé zhoršení zdravotního stavu

- a) je sice schopen vykonávat dosavadní či jiné přiměřené zaměstnání, avšak jen za zvlášť ulehčených pracovních podmínek, nebo
- b) není schopen vykonávat dosavadní zaměstnání, avšak je schopen vykonávat jiné přiměřené zaměstnání méně kvalifikované.

[²] Člen jednotného zemědělského družstva je částečně invalidní, jestliže pro trvalé zhoršení zdravotního stavu nemůže odpracovat a skutečně neodpracuje v dosavadní činnosti ani polovinu průměrného počtu pracovních jednotek dosud odpracovaných nebo nemůže dosáhnout a také skutečně nedosáhne ani poloviny své průměrné pracovní odměny; průměr se vypočítává za posledních 5 kalendářních roků nebo za celou dobu, po kterou v družstvu pracoval, nepracoval-li v něm aspoň 5 roků.

[³] Za částečně invalidního se považuje též zaměstnanec nebo člen jednotného zemědělského družstva, u něhož sice nedošlo k podstatnému poklesu výdělku, jestliže však trvalé zhoršení zdravotního stavu mu značně ztěžuje obecné životní podmínky.

[⁴] Rodinný příslušník člena jednotného zemědělského družstva, jednotlivě hospodařící rolník a spolupracující člen rodiny osoby samostatně hospodařící jsou částečně invalidní, jestliže pro trvalé zhoršení jejich zdravotního stavu způsobené pracovním úrazem (nemocí z povolání) došlo k podstatnému poklesu jejich pracovní schopnosti.

*) Invalidita učňů v učebním poměru k jednotnému zemědělskému družstvu se posuzuje jako invalidita zaměstnanců.

§ 3

Ostatní druhy invalidity

[¹] Manželka je invalidní, jestliže pro trvale nepříznivý zdravotní stav není schopna vykonávat obvyklé práce spojené s vedením domácnosti.

[²] Vdova je invalidní, jestliže pro trvale nepříznivý zdravotní stav není schopna vykonávat zaměstnání přiměřené jejím schopnostem.

[³] Vdovec a žadatel o sociální důchod jsou invalidní, jestliže pro trvale nepříznivý zdravotní stav nejsou schopni vykonávat jakoukoliv výdělečnou činnost.

§ 4

Společná ustanovení

[¹] Za trvalý se pokládá nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy; pravděpodobně potrvá déle než rok od vzniku pracovní neschopnosti.

[²] Invalidita a částečná invalidita osob, na něž se vztahují předpisy o důchodu za výsluhu let, se posuzuje se zřetelem k jejich způsobilosti vykonávat dosavadní zaměstnání.

[³] Ve všech případech, kdy jde o zjištění invalidity (částečné invalidity), její příčiny a stupně, rozhodují posudkové komise sociálního zabezpečení.*]

[⁴] Podrobné pokyny pro posuzování invalidity (částečné invalidity) bude vydávat Státní úřad sociálního zabezpečení v dohodě s ministerstvy zdravotnictví a národní obrany a s Ústřední radou odborů.

§ 5

Zrušovací ustanovení

Vyhláška č. 250/1956 Ú. l., o zásadách pro posuzování invalidity a částečné invalidity pro účely důchodového zabezpečení (pojištění), pozbývá platnosti dnem 31. března 1962.

§ 6

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1962.

Předseda:

Erban v. r.

*] Vládní vyhláška č. 151/1960 Sb., o organizaci a působnosti posudkových komisí sociálního zabezpečení.

Vydávateľ: Ministerstvo spravodlnosti. — Redakce: Praha 1. Malá Strana, Tržiště 9. Telefon 498-41 až 49. — Administrace: Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů Praha, n. p., Praha 1-Malá Strana, Tržiště 9. Telefon 498-41 až 49. — Vychází podle potřeby. — Předplatné na celý rok Kčs 60.—, na půl roku Kčs 30.—, na čtvrt roku Kčs 15.—. Předplácet lze na dobu nejméně čtvrt roku, vždy jen k 1 dni každého kalendářního čtvrtletí. — Zrušení odběru se uznává jen ke konci každého kalendářního čtvrtletí, nejpozději 10 dni před stanoveným datem. — Frankované reklamy se uznávají jen, dojdou-li do 15 dnů po vydání reklamované částky. — Účet SBČS Praha 1, č. ú. 321-9082. — Novinová sazba povolena poštovním úřadem Praha 022, číslo 213-348 8e-55. — Tisknet: Knihkisk 1, národní podnik v Praze 1-Malá Strana, Karmelitická 6.
Dohledací poštovní úřad Praha 022.